Duodeciʒ ḋr a duo ⁊ decem ⁊ ē oīs gꝫ. numeri plˀalis ⁊ indeclinabile
Duodenarius a.ū. ḋr a duodecim a q̄ etiā hic duodenarꝰ rij ⁊ duodecimꝰ a.ū ⁊ duodecies adū.i. duodeci vicibus
Duodēnis.i. duodecim annoꝝ ⁊ videt̄ ꝯpōi a duodeciʒ ⁊ ānꝰ. ſicut ſeptēnis a ſeptē ⁊ ānus
Duodenꝰ a.ū.a duodeciʒ ḋr.
Duodeuiginti.i. duo minus de viginti
Duonꝰ.i. bonus. q̄ libēter tribuit ⁊ ḋr a duo is
Duplex oīs gꝫ.i. duplꝰ a.ū.
Duplicarius.rij.m.s. qui duabꝰ ꝑtibus fauet ſcʒ fraudulētus
Duplicatio eſt allegatio q̄ dat̄ reo ad infirmā dū replicatōʒ actorꝫ. ut Juſti de repli. §. rurſū Uł ſm alios ē eliſio ł anthilatio replicatōnis Et hʒ fieri a reo ꝯ̄ replicatōʒ actorꝫ.
Duplonia. vt ḋr. ff. de ꝟ. obli. l. continuꝰ. §. cū ita ē inter duplicatū vel ſterilitas ſm glo. ibi dem. vł ḋr ille q̄ duplata vtitur dieta vł ille q̄ fortuito tpis euentu. de duabus dietis facit vnam
Durā indecli. ē quedā fluuius. iuxta quē gigā tes edificauerūt turrim Jtē ſicut ḋr Daiel. iij
Duran ē cāpus in q̄ rex Nabuchodonoſoꝛ poſuit ſtatuā aureā.
Duribuccꝰ ḋr ille q̄ nūq̄ʒ vult apire os
Duricies. ei. f.g.i. duricia ⁊ ḋr a durus
Durꝰ a.ū.i. aſꝑ. firmꝰ. ł nō mollis. Jnḋ dure. duriter. aduer. ⁊ duritas tatꝫ. Et componit̄ durus. ꝑdurꝰ. a.ū. ꝓdurꝰ. a.ū. ⁊ q̄ʒdurꝰ a.ū ⁊ edurꝰ a.ū.i. valde durus
Duſius ſij.m.s. demon q̄ hōes educit a ſſu vł q2 ducit eos vſq̄ʒ ad mortem Pap. ḋt Duſios galli demones nomināt quos romani faunos ficarios dicunt.
Duſſis. f.t.i. duos aſſes.
Duſtris pe. coꝛ. in ſimplici nō ē in vſu. ſʒ ī compoſitis. ſcʒ induſtria.i. nobilitas ⁊ venit a nomīe adiectiuo. duſtrꝰ a.ū.i. nobił qḋ in. f. ge. ſbſtātiuat̄ ſic curius iurꝰ
Dux cꝫ. ꝯ.t. ḋr a duco cis. ⁊ deſigt dignitatē ⁊ officiū. ḋr em̄ dux. q2 ſit ductoꝛ exercitꝰ. ſʒ non ſtatim q̄cūq̄ʒ ꝑncipes ł duces ſūt. etiā reges dici ꝑnt Jn bello ꝟo melius ē ducē noīare q̄ʒ regē Nā ħ nomē exꝑmit in preliū ducentē. Jnḋ ducиſſa Jtē dux cōponit̄ ħ ⁊ hec redux cꝫ. ⁊ ħ ⁊ hec tradux cis

E añ A vel B

Eacides pe. coꝛ.i. Eaci nepos.i. Achilles Unde q̄dā Aio te. Eacida rhomanos vincere poſſe

Eadem me. ꝑ q̄n̄ ē ablatiuus caſus Jn reliq̄s caſibus. me. coꝛ. Uñ Jn reliq̄s eadē facit ablatiuꝰ eadē. Et ē ꝓnomē cōpoſitū ab is. ⁊ dē ponit̄ in fe. ge. ⁊ in neu. ⁊ declinat̄ ſic ſuū ſimplex
Ea tenus ſūt due ꝑtes ⁊ ſb duobus accētibus ꝓferūt̄.i. eodē mō ł eadē rōe.
Ebriolus la. lū. dimi.i. aliq̄ʒtulū ebrꝰ Unde Plātus. Triſtes ac ebrioſi incedūt ⁊ coꝛ. o
Ebrius a.ū.i. extra meſurā bibēs. ⁊ ḋr ab e. ⁊ bria qḋ eſt menſura Jnde ebrioſus a.ū q̄ ſepe et multum bibit ⁊ hec ebrietas atis. Jtē ebrius quandoq̄ʒ ebrioſus ſepe ⁊ multum bibit. Unde ebrietas aliq̄n Ebrioſitas frequēs vini temulencia.
Ebur eborꝫ. os elephātis Jñ eburneꝰ a.ū. illḋ qḋ eſt de ebore vł qḋ eſt candidū ſicut ebur vñ in cantꝫ Collū tuū ſicut turris eburnea Jnnenit̄ etiam eburnus na. nū. in eadē ſcatōe. Uñ virgilius in. vi. enei. Proſeq̄tur dictꝫ portaq̄ʒ emittit eburna

E ante C

Ecbaſis huiꝰ ecbaſis ē euagatio pret̄ materiā ⁊ ḋr ab e qḋ ē extra ⁊ baſis qḋ ē fundamētum q̄ſi extra materiā q̄ eſt fūdamētū. cū ſʒ materiā inquirendi ſunt ſermones Uñ doctrinale Ex materiā deſcribēs vana vagatur Autoꝛ ⁊ hāc plures ecbaſiʒ dixē figurā Quidā dicūt eubaſ ꝑ eu diphthōgō Et ē eubaſis bona digreſſio ſicut autores ſepe faciunt q̄ñ relicta materia digreſſionē faciūt
Eccleſia ſie. f.p. ꝯuocatio interꝑtatur q2 oēs ad ſe ꝯuocat ⁊ ē fideliū Sʒ ſynagoga qḋ inꝑtat̄ ꝯgregatio ꝓꝑrie eſt iudeoꝝ q̄ʒuis etiā eccia dcā ſit. ſed nrāʒ apłi nūq̄ʒ ſynogogā dixerunt. ſed ſp ecciam. ſiue diſcernendi cā ſiue iō q2 inter ꝯgregatōʒ ⁊ ſynagogā ⁊ cōuocatōem vñ eccia nomen accepit diſtet aliqḋ q2 ſcʒ ꝯgregari pecoꝛa ſolent quoꝛum greges pꝛopꝛie dicimus. Conuocari aūt eſt magis vtentiū rōe ſic ſunt hoīes Ut aūt notaretur iudeoꝝ infidelitas dicta ē hoꝝ ſynagoga.i. ꝯgregatio q̄ſi pecoꝝ ⁊ indiſcretoꝝ Et vt fidelitas noſtra ipſo vocabulo inueret̄. dicta eſt noſtra eccleſia. id eſt conuocatio quaſi rationabilium ⁊ diſcretoꝝ Que eccleſia dicitur catholica.i. vniuerſalis Non em̄ ſunt conuenticula hereticoꝝ in aliq̄bus regionum ꝑtibus coartatur. ſed per totū oꝛbē terrarū dilatata diffunditur Jñ eccleſiola. ole. di. ⁊ eccleſiaſticꝰ a.ū..
Eccleſiaſtes grece. hebꝛaice coeleth. latine concionatoꝛ ḋr Salomon. vñ dicit Hieronimꝰ. Tribus nominibus vocatū fuiſſe Salomōʒ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſcripture manifeſtiſſime docent Pacificū idē Salomonē ⁊ ididā. hoc ē dilectū dn̄i ⁊ quod nunc dr̄ coeleth Eccleſiaſtes aūt greco ſmone apllatus. eo ꝙ cetū. i. eccīaꝫ cōgreget quē nos nuncupare poſſum⁹ concionatorē. eo ꝙ loq̄tur ad pplm ⁊ ſmo ei⁹ non ſpālit ad vnū. ſed ad vniuerſos generalr̄ dirigit.

Eccleſiaſticū librū. Jeſus fili⁹ Sirach nepos Jeſu ſacerdotis magni. Hyeroſolymitani ↄpoſuit. qui liber apud latinos ꝓpt̄ eloquij ſimilitudinē titulo. Salomonis ꝑnotatur Dict⁹ aūt eccleſiaſtic⁹ q: de tocius eccleſie diſciplina religioſe cōuerſationis. magna ſit edit⁹ cura ⁊ rōe Hic apud hebreos repitur. ſed inter apocrifos habetur ab ejcis

Echimus. m. i. pu⁹ piſticulus ſemipedalis ſic dictus q: herendo nauē retineat Lꝫ em̄ ruant venti. licet ſonant ꝓcelle nauis. tamen q̄ſi radicata in mari ſtare videt̄ nec moueri niſi retinendo ſed tm̄mō adherendo Ut em̄ dicit Aug. n̄ contingit hoc ex propria fortitudine ſꝫ ex natura eius Hunc latini morā appellāt eo ꝙ cogat morari nauigiū Et hinc dr̄ hic echinus vas. ad ſimilitudinē illius piſcis factū Jte Ambroſius in. iij. hexameron dt̄ Echinus animal exiguū vile ac deſpicabile. mariū loquor plerūqꝫ index future tempeſtatus. aut trāqullitatꝭ aut nuncius ſolet eſſe nauigantibus Deniqꝫ dū ꝓcellā ventoꝝ preſenſerit. calculū validū arripit eūqꝫ velut ſaburrā vehit ⁊ tanqꝫ ancoram trahit. ne excutietur fluctibus Jtaqꝫ ſe nō ſuis liberat viribus. ſed alieno ſtabilit ⁊ regit pondere. quo viſo. nauto velut ſigno future ꝑturbationis tabeſcunt ⁊ ſibi p̄cauent ne eos ipatos turbo inprouiſus inueniat Et pd. primā. Un̄ Lucanus in. vi. Jn medijs echin⁹ aquis oculiſqꝫ draconū. Jtē inuenit echin⁹ ꝓ irritio vn̄ dicit Ambroſius in. vi. hexameron.. Echinus iſte terreus quem. vulgo iriciū vocant ſi q̄d iſidiaꝝ p̄ſenſerit ſpinis ſuis claudit. atqꝫ i ſua arma ſe colligit. vt q̄cūqꝫ cū eū ↄtingere putauerit vulneretur Jdemqꝫ h̄ echinus futuri ꝓuidens geminas ſibi reſpirandi vias munit. ⁊ cū boreā flaturā collegerit ſeptētrionalē obſtruit. qn̄ notho cognouerit detegi areis nubila ad ſeptētrionalē ſe ↄfert vt flat⁹ declinet obuios ⁊ e regione notios

Eclipſis. ſis. f. t. eſt defectus ſolis vl̄ lune. ł alterius rei. Jn dictamine ſo ſi fiat defectus dcōnis vel orōnis dr̄ eclipſ ſed defectus littere vl̄ ſillabe nō dr̄ eclipſis. ſed aferesis. vl̄ ſincopa vl̄ apocopa Jn̄ eclipticus a. ū. i. defectius. Unde linea zodiaci ꝑ quā ſol diſcurrit dicit eclipti ca. Ad h̄ em̄ ꝙ ſol ł luna patiat eclipſiꝫ oꝫ vt i illa linea ſit ſol ł luna.

Echo. indecli. n. g. ē ſon⁹ aeris vel valliuꝫ. vel rupiū. ł montiū. ſcꝫ ſonus redditiu⁹ q: ē imago ⁊ repn̄tatio vocis. Quidā tn̄ dicūt ꝙ echo ſaxū ē. qd̄ hūane vocis ſonū captās. ſba loquēciū imitat Et dr̄ ſic q: ad vocē reſpondens alienū efficit imago ſermonis. ſed potius ⁊ veri⁹ videtur hoc euenire a natura locoꝝ ſicut ↄuallū ⁊ hmōi ſm hug. Papias dt̄ ꝙ echo ē vox areis ſonus in ſilua. vl̄ in cauernis reſonans. Une. Sap. xvij. Aut reſonans de altiſſimis mōtibus echo

Econom⁹. pe. cor. grece. latine dr̄ diſpēſator domus. miniſter q̄ mō aduocatus dr̄ vl̄ diſpēſator ꝓprie familie. Jn̄ economia. i. diſpenſatio talis. ⁊ economicus a. ū. pe. cor. diſpēſatiu⁹ Jn̄ economica. i. ſcia qua inſtruimur in diſpēſatōne ꝓpe familie

Ecors. dis. oīs ge. q̄i ſine corde. ⁊ dr̄ ab e ⁊ cor ⁊ eſt idē ꝙ excors Jnuenitur etiā h̄ ⁊ hec ecordis ⁊ h̄ ecorde

Ecq̄s. i. ecce q̄s ⁊ dr̄ ab en adū. ⁊ q̄s. mutata n in c. vt ecquis

Eculeus ē gen⁹ tormēti ad modū cruc̄ diſpoſitū. C. de male. ⁊ mathe. l. ⁊ ſi excepta in fi.

E ante D

Edacul⁹. la. lū. pe. cor. i. aliq̄ꝫtulū edax. vorax et dr̄ ab edax

Edax cis. oīs. ge. q̄ multū ⁊ aſſidue cōedit ⁊ ↄpatur. Jnde edaciter adū. ⁊ hec edacitas tātis et cor. ꝑmam in ntō. ⁊ in obliq̄s Un̄ ouidius de reme. Rumpere liuor edax iam magnū nomen habemus

Eden hebraice dr̄ padiſus terreſtris. ⁊ int̄ p̄tatur delicie Uel eden dr̄ ꝓ eiden qd̄ ē vidire. ⁊ ſm h̄ pt etiā cōuenire illi loco. Eſt ei ibi viſus diuin⁹ q̄dāmō ⁊ delitioſus.

Edentatus a. um. id eſt extra dentes qui dentibus caret.

Edentulus la. lū. i. extrā dētes q̄ dentib⁹ carꝫ Unde grecismus Dente carens edentul⁹ ē. ſed natus habere Qui dentes habuit nec habꝫ dētes nec habebit Eſt edentatus prior eſt infās: vetus alter

Edepol. i. ꝑ edē pollucꝭ. adū. iurādi.

Edes edis. f. t. i. domus ⁊ dr̄ ab edo es. ē quia primo facta fuit ad edendū Jn euāgelio autē dr̄ de Zacharia ꝙ perijt inter altare ⁊ edē. ⁊ dr̄ h̄ eden. i. tēplū

Edicula. le. dimi. id eſt pua edes. ⁊ cor. cu. vn̄ Aug. in. ij. libro. de ciuitate dei Ne animalis.

que precipue cauenda ſunt mores corrumpẽt. hũani. nulla ſacra edicula dignũ puta uerunt.

Edictũ ti. n. s. i. ꝑceptũ ſiue mandatũ ⁊ ꝓprie regum ⁊ imꝑatoꝝ Vñ in luca. Exijt edictum. a ceſare Auguſto Qñq; idẽ ẽ qꝺ generale ſta/tutũ ꝑncipis Vñ edicũt reges.. indicit feſta ſacerdos Et differt a cõſtitutõe quia conſtitu/tio poteſt eſſe generalis vel ſpẽalis. vt l. i. ff. de conſti. princi. Qñq; idẽ eſt qꝺ ſtatutũ l' mãda tum ꝑtoris ſicut omnia pretoria edicta vt edi ctum de albo ſcribendo. ⁊ de in ius vocãdo Et hmõi. de q̄bus videſ ſpe. de act. ſeu peti. ꝑ ꝓnẽ dis. §. poſtremo. ꝟ nũc dicam⁹ de edic.

Edictum ꝓhibitorium eſt illud in q̄ regulari ter oĩs ꝑmittitur qui nõ ꝓhibeẗ vt in ꝓcurato ribus ⁊ teſtibus. ff. de teſti. l. i. de trãſl. pla. c. iẗ corporalia

Edictum ꝑmiſſorum eſt illud quod regulariẗ eſt ꝓhibitoriũ ⁊ tñ in certꝫ caſib⁹ ꝑmittiẗ. vt i. c. rhomana

Edictũ edliciũ eſt idẽ qꝺ actio edilicia Nã ac tio edilicia ab edicto edilitio deſcendit vt. l. cũ autem. §. hec actões. iñcto. §. edilicie in. l. fi. de edi. e dic

Edictũ ꝑtoriũ ẽ q̄ ꝑtor edixit iubẽdo mãdã do. vel ꝯſtituẽdo. vt fecit in edcõ de dã. infec. vt ff. de dã infec. l. ꝑtor ait

Edictũ ſucceſſoriũ ẽ qꝺ ꝓuideẗ creditorib⁹ ne eis lõga mora fiat

Ediliciũ. cij. n. s. honor l' officiũ edilis ⁊ dr̃ ab edil' a q̄ etiã edilitas tatꝫ. illud idẽ ⁊ edilici⁹ a. uꝫ. i. res ꝑtinẽs ad edilẽ

Edilis. lis. m. t. pe. cor. i. cuſtos edis. qui cuſto diebat de dignitate ⁊ officio erariũ vel capito liũ vel curiã regis l' imꝑatorꝫ ne morboſa aĩa lia vt capre vel porci ⁊ hmõi intrarẽt ⁊ aerẽ ibi corrumperent

Edilis olim dicebaẗ q̄ nõ ſolũ conſtituebaẗ a plebe ad h̄ vt ꝑeſſet edibus ſed etiã prefuit ple biſcitis qui etiã editu⁹ dicebaẗ a noĩe edes. ⁊ ꝟbo tueor q; tuebatur edes. ne in ciuitate eſſẽt domus ruinoſe. vol inordinare poſite in preiu diciũ reipublice

Ediles curules ſũt conſtituti poſtq; placuiſſꝫ plebi. q̄ etiã curant de edibus patꝝ ⁊ negocia/tionibus. l' etiã de edẽdis curã hẽbãt vt no. ff. de offi. ꝑfec. vigil. l. i..

Edilis cereal' dr̃ a cerere. q; ꝑfuit ãnone i frumẽ to diſtribuẽdo

Ediſſa. ſe. vrbs. meſopotamie. quã ꝯdidit Nẽ roth. q̄ antea dcã ẽ areth

Editio onis. f. t. i. expoſitio ⁊ dr̃ ab edo s.

Edit⁹ a. ũ. de cor. i. alt⁹ vl' manifeſtus vl' nat⁹. vl' emiſſus ꝯpoſit⁹ expoſit⁹

Editu⁹ tui. tuo. idẽ ẽ qꝺ edil'. ſ. cuſtos edꝫ dr̃ ab ede ⁊ tueor q̄i edẽ tuẽs ⁊ cuſtodiẽs Vñ bo ni poete dicũẗ editui. q; ꝑ carina ſua fortia fa cta viroꝝ cuſtodiũt

Edom fili⁹ eſau. a q̄ idumei ⁊ interꝑtaẗ terren⁹ aut ſanguinſeus.

Edul'. con. t. ⁊ hoc le. i. habil' ad edendũ

Eduliũ. lij. n. s. i. cibus ⁊ dr̃ ab edo. is. Vñ dr̃ Pa. Eduliũ ab edẽdo dcm̃ q̄i ꝑguſtia cõeſtio vl' eſca edulia cibi alimẽta. apta ad mãducãdꝫ.

Edul⁹ li. i. eſtor l' vorator q̄ mltũ cõedit

E añ F

Effabil'. ꝯ. t. ⁊ h̄ le. qꝺ aptũ ẽ vt q̄s loquatur illꝺ ⁊ ꝯponiẗ cũ. in ⁊ dr̃ h̄ ⁊ hec ieffabil' ⁊ h̄ le.

Effectiu⁹ a. ũ q̄ hꝫ l' ꝑt habere effectũ vt medi cina ẽ effectiua ſanitatis

Effamen. inis. n. t. t. loq̄la locutio

Effeminati dicũẗ ſacerdotes. Libel' q̄ dr̃ mꝛ̃oi um deoꝝ naturali actu vt dr̃ mgr̃ in hiſtorijs. ſup. iij regꝫ. Itẽ effemiati dicũẗ molles ⁊ ener nati. ad fragilitatẽ femine deducti Itẽ dicũtur caſtrati ⁊ feminis turpiter abutẽtes vl' i ephe bos turpiter peccãtes

Effeminatoriũ. ij. do m⁹ meretricũ

Efferrat⁹ a. ũ dr̃ mẽte ferina effect⁹ ſine rõne.

Effer⁹ ra. rũ. i. valde fer⁹ crudel' ⁊ immãſuet⁹

Effeta. i. adaptio l' adapire ſic Marc⁹ euãge liſta exponit ⁊ cor pe. Vñ aurora Effeta ſic au dit ſic homo ꝟba ſonat

Effet⁹ a. ũ. i. debilis q̄i ſine fetu. i. ſine fortitu/dine viriũ ⁊ dr̃ ab e. ⁊ fetus a. ũ Sꝫ ꝓꝑe dr̃ de muliere effeta. q̄ſi extra fetũ poſita q; iã parẽ ñ ꝑt Et hinc facta ẽ trãſlatio vt ille dicaẗ effect⁹ q̄ iã euacuat⁹ ẽ a virib⁹ ⁊ ꝓdu. fe.

Efficax cacis. o. ge. i. potens q̄ nullã difficulta tẽ hꝫ in q̄libꝫ re faciẽda. ſed eã ad effectũ ducit Vñ ⁊ eam medicinam dicimus efficacem. q̄ efficit illud ꝓpter qꝺ data eſt ⁊ cõpatur Pap. dicit. efficax effectus capax qui facile poteſt i/plere qꝺ vult

Effigies. ei f. p. i. imago

Effractores dicũtur qui ſine diurni vel noct ni furandi. cã ſolent domos effringere. vt. ff. de effrac. ⁊ expila. l. i. ⁊ ij. l' q̄ carcerẽ ſeu aliqꝺ fran gũt vt euadunt

Effraim. filius Ioſep dictus eſt q; auxit eum deus Et ex eo vocabulo i linguã noſtrã trãſfer tur augmentum.

Effrateus tea. teuꝫ penl'. p. dr̃ ab effraim ⁊ ſcri biẗ ꝑ geminum f. ſed ephrateus ab ephrata. per ph

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Effrenatus.a.ū.ðꝛ qꝛ p̄ceps.⁊ ꝓnus ⁊ ſine fre
Effrenis.ↄ.t.⁊ h̄ ne.⁊ effren⁹. no rōis ſit
a.um in eodem ſenſu.i.ſine freno.
Effrons-ontis.ↄ.g.i.inuerecundus.ſine frōte
⁊ ſine verecundia.⁊ ðꝛ ab ex ⁊ frons.
Effugiū.gij.i.fuga.effectus fuge.vel locus re
fugij.⁊ ðꝛ ab effugio.gis. Vn̄ Job.xi. Et effu/
gium pibit ab eis.
Effugus.a.um.p.coꝛ.i.fugitiu⁹.vel extra fugi/
ens.qui ſeꝫ ↄtinue ⁊ ſepe fugit.

E ante G

Ega grece.latine ðꝛ capꝛa.
Egens.entis.oīs ge.i.nō habēs.vel opus ha/
bens.⁊ ðꝛ ab egeo.ges.
Egenus.a.ū.pe.p.i.paup.egens.inops.
Eger.gra.grū.i.triſtis.vl' infirm⁹.⁊ ðꝛ ab egeo
ges.eo ꝙ egeat viribus.vel leticia. Jnde egri/
tudo.inis.i.triſticia vel infirmitas.⁊ hec egri/
monia.nie. Jdē et egrotus.ta.tū.i.eger.ſꝫ eger
ꝓpe animo.et egrotus coꝛpe. Jtē eger.i.triſtis
⁊ infirmus ad tpus. Sed egrotus tm̄ infirm⁹
et diu ⁊ ſepe. Vn̄ quidam. Jngemit egrot⁹ qꝛ
languet coꝛpe totus. Eger langueſcit mētꝫ vi/
tium qꝛ creſcit.
Egeſtas.ſtatis.f.t.i.pauptas.vl' inopia.⁊ ē ege
ſtas peioꝛ q̄ꝫ pauptas.pauptas em̄ honeſta pt
eſſe.ſed egeſtas ſemp eſt turpis. Jnde egeſtuo/
ſus.a.ū.i.egeſtate ⁊ miſerijs plenus.
Egeſtus.a.ū.i.euacuatus vel foꝛas panū miſ
ſus vel vomitus. Vn̄ q̇dam. Poſt res egeſtas
multos affligit egeſtas.
Egeus egei.pater fuit Theſei poſtea deus ma
ris factus qn̄ in illud ſe pcipitauit. Jn̄ egeū di
ctū eſt mare illud in quo ſe pcipitauit. Jn̄ ege⁹
a.ū.⁊ h̄ egeatoꝛ.oꝛis.i.hoꝛtatoꝛ nauis i mari.
Egilopiū.pij.n.s.⁊ hec egilopa.pe.i.vlcus vel
caro que naſcitur in angulis oculoꝝ Vn̄ Ma
cer de virib⁹ herbaꝝ. Egilopam curat ſi qs cō/
maſticat illam. Jn̄ egilopicus.a.ū.pe.coꝛ.q̇ ta
lem infirmitatem patitur vl' curat.
Egyptus ti.f.s.ē quedā regio. Jn̄ egypti⁹.tia.
tiū.⁊ interp̄tant egyptij lingua hebꝛaica affli
gentes qꝛ afflixerunt ppl'm dei ꝑuſq̄ꝫ diuino au
xilio liberaretur. Et egyptiac⁹.a.ū.p.coꝛ. Vnð
in quolibet mēſe dicunt duo mali dies egyp/
tiaci.qꝛ ab egyptijs fuerūt dep̄henſi ſm̄ q̄ſdam
Jn egypto ꝙ̄ erāt peritiſſimi aſtronimi.⁊ in/
uenerunt q̄ſdam ↄſtellatōnes eſſe nociuas ac/
tibus hoīm in his dieb⁹.i.in aliqua hoꝛa ho/
rū dieꝝ ⁊ iō notauerūt hos dies.ſꝫ nō dn̄t obſ
uari.qꝛ ſcā mat eccia ꝓhibꝫ fidē t'lib⁹ adhiberi:
Egloga.ge.ðꝛ q̄ſi egaloga.⁊ eſt ſermo de capꝛis
vl' q̄ſi ð ruſticis vel vilioꝛib⁹ reb⁹ vl' ðꝛ egloga
i.caprin⁹ ſmo.vel ꝓpt' feditatē ⁊ turpitudine
materiei.vt apud ſatyricos.vel qꝛ ibi ſmo ha/
beatur de capꝛis pcipue. vt apð Virgiliū.in/
buccolicis.ci.coꝛrip.penulti. vnde Virg.eglo
ga verbenaſq̄ꝫ adole pingues ⁊ maſcula thura.
Ego.onis.⁊ egona.ne.i.ſeculū.vel vt dic Pa
pi. Egones.pe.pdu.ſunt ſacerdotes ruſtici.
Egoceron.ontis.quoddā aīal.qð alio noīe ðꝛ
capꝛicoꝛnus. Et pōt dici p eodē aīali egocerō
vel egoceros.⁊ acuitur in fine. Vnde quidam
Eſt tibi ſaturne domus egocerontis ⁊ vrne.
Egomet.i.ego ⁊ non alius. Vn̄ dicit Priſcia
nus in.iij.libro de caſibus ꝓnois. Dicēdo ego
dico vel poſſum ⁊ ſolus ⁊ cū alio intelligi ſolꝫ
tamen met addita plerūq̄ꝫ ſignificantiā vel di
ſcretionē oſtendere. Egomet.i.ego.⁊ non alius
Nec nō egoipſe vel egometipſe. Et nota ꝙ ſyl/
labica adiectō ī mutat ſpeciē ſed non figuram.
Vnde egomet eſt ſpeciei deriuatiue ab ego.ſed
figure ſimplicis.
Egregius.a.ū.i.nobilis.maxim⁹.pcipuus.et
dicit ab.e.⁊ grex quaſi extra gregē alioꝝ.⁊ com
parat egregius.magis egregius.egregijſſimus
Jn̄ egregietas.tatis.talis ꝓpetas.ſ.nobilitas
Egrimonia.nie.f.p.i.triſticia vel infirmitas ⁊
dicitur ab eger.

E ante J

Eiulath indie regio ſic dicta.eo ꝙ poſſeſſa ſit
ab Eiuloth filio Jectan poſt diluuiuꝫ.
Eiulatus.tus.tui.i.ploꝛatus.vel clamoꝛ p̄ do/
loꝛe confuſus.
Eiulatio.onis.idem eſt quod eiulatus.

E ante L

El.eloi.et eloe noīa dei ſunt apud hebꝛeos.et
interp̄tatur el deus vel Kiros.qð eſt foꝛtis.eſt
aūt el apud hebꝛeos ꝑmū nomē dei.eloi ſecun
dum.eloe tercium.
Elamite.pe.p.dicunt p ſe ab Elam filio Sem
Elate ſunt palmaꝝ folia q̄ ſurſuꝫ eleuāt nec pē
dent deoꝛſum ſicut aliaꝝ arboꝝ. Elate ⁊ palma
rū ſunt pductioꝛes rami ⁊ excellētioꝛes iterdū
aurei coloꝛis criſpantes vel circūſtātes.⁊ ſem
per ad excelſa tēdentes nunq̄ꝫ viroꝛē amittunt
Quidā elatas abietes dicunt.ita dicit Papi.
⁊ ſm̄ h̄ ðꝛ elata q̄ſi eleuata ab effero.effers.⁊ p
ducit la. Vn̄ q̇dā Cant.v.vbi ðꝛ. Come ei⁹ ſi
cut elate palmaꝝ.pducunt ibi mediā de elate
ſed hoc non videtur.quia ibi glo.dicit. Alia
trāſlatio. Crines eius abietes. Abies grece/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lates vocatur. Uñ ibi elate vel elates nõ eſt la
tinū.ſed grecū videt̃.ꝫ iõ multi corripiūt hanc
ſyllabā la.ad differentiā ð elate.p ramo palme
ꝫ.p ipſa palma.ꝫ adiectiue elatus.a.ū.ꝫ vt di/
cunt. Elate eſt nomen arboris ſimilis palme
altitudine vel folijs.
Elat9.a.ū.i.extra elatus.q̃ſi eleuatus. ſupbus
ꝫ dr̃ ab effero.effers. Inde hec elatio. id eſt ia/
ctantia.ꝯfidentia.
Elbus.a.ū.ſiue elbidus.da.dū.eſt color me/
dius inter nigrū et albū.ꝫ dr̃ ab albus. Jñ el/
boe q̃ſi alboe.dicūtur vites vel vue.neqꝫ pur/
puree neqꝫ nigre neqꝫ albe q̃s q̇dem varias ap/
Eleadaberim hebraice.deutronomiū pellāt
grece quidā liber eſt.
Eleazar interp̃tatur dei adiutoriū.
Electros dr̃ ab helios qð eſt ſol. Jñ hoc ele/
ctrum tri.q̃dam ſpẽs metalli eo ꝙ ad radiū ſo
lis clari9 auro argẽtoqꝫ reluceat. Et ſūt tria ge
nera electri. Unū genus ẽ gūmi.qð fluit ab ar
boribus ꝫ dureſcit in lapidẽ.qð ꝫ ſuccinuꝫ di
citur. Scdm̃ genus electri eſt qð ex auro ꝫ ar/
gento fit.auri.ſ.trib9 ptibus et argenti vna.
Terciū eſt metallū.qð naturalit̃ inuenit̃ ꝫ p̃/
cio hẽtur. Uñ Electrū ſuccus.electrū gemma
vocatur. Electrū cūctis plucens dico metallū
Electuariū.rij.n.s.dr̃ ab electione tez quibus
Electus.a.ū.i.ſplendidus.excelſus. ꝯficit̃
clarus.ex alijs lectus. Jñ electio.onis.cū quis
ex multis eligitur.
Electio eſt alicuius pſone ydonee ad dignita/
tem vel fraternitatem ſiue ſocietatẽ ſuata for
ma canonice facta vocatio.
Elefrons grece.dr̃ mons.
Elegans.tis.ois.ge.dr̃ valens excellens.nobi
lis.egregius.decens.pulcer.bonus. Jñ elegā/
tia.tie.p̃ſtantia.excellentia.pulchritudo. vali
tudo. Jñ etiā eleganter.i.vrbane.nobiliter.
Elegus.ga.gū.i.miſer.ꝫ dr̃ ab elyſon.qð ẽ mi
ſereri. Uñ viri ſancti de miſeria dicunt̃ elegi
Inde hec elegia.gie.i.miſeria.ꝫ Elegiacus.a.
um.i.miſer.vel de miſeria ꝯpoſitus.et cor.le.
Uñ Boetius. Et veris elegi fletibus ora rigãt.
Et vt Papias dicit. Elegiacū carmen dictuꝫ
ꝙ modulatio eiuſdem carmis miſeris ꝯueni/
at qð metrū cõſtat prio verſu heroico. ſecũdo
pentemimeri p̃ma heroica.ſecūda dactylica vt
Carmina qui quondā ſtudio florẽte pegi. Fle
bilis heu meſtos cogor mire modos.
Elementū dr̃ q̃ſi illimentū.ab ile.q2 deus prio
de nihilo creauit ilem.et ex ile fecit elementa.ꝫ
ex elementis oia alia. Uel dr̃ elementū.q̃ſi eli
cimentū.q2 oia ex elementis elicita ſuat.et ex
tracta. Uel dr̃ elementū q̃ſi eleuamentū.quia
vnū ſup aliud eſt eleuatū.ſcꝫ aqua ſup terram.
aer ſup aquā.ignis ſup aerem. Uel elementum
quaſi alimentum.q2 oia aialia alunt̃ in elemẽ
tis. Et nota ꝙ elementū.q̃nqꝫ dr̃ ipm̃ elemen/
tatum.vt terra quā videmus ꝫ calcamus.ꝫ aq
quā videmus.ꝫ potamus.ꝫ ſic de alijs. q̃nqꝫ
eſt etiam ipm̃ verū elementum cuius quelibet
pars eſt eiuſdem generis cū ipſo toto.vt elemẽ
tum terra dicitur illud corpus.cuius quelibet
pars eſt terra.ꝫ ſic de ceteris.ſed hoc potius ad
phiam ptinet. Jñ hic ꝫ hec elemẽtans et h̃ re.i
res elementi.vel qð ptinet ad elementum. Et
quia elementum eſt p̃ma pars corporis in cõ/
poſitione.et vltima in reſolutione inde eſt ꝙ q̃
dam modo loquendi.quicq̇d eſt ps p̃ma alic9
rei in cõpoſitione ꝫ vltima in reſolutione dici
tur elementū.vt littera eſt elementū vocis li
terate.ꝫ dictio eſt elementum vocis ſignifica/
tiue.
Elemon grece.miſericors latine.
Elemoſyna:ne.f.p.i.mandatū miſericordie.vl
munus datū ꝑpter deū.ꝫ dr̃ ab elemonia qð ẽ
miſericordia.ꝫ ſyna.qð ẽ mandatū. vel dr̃ ab
ely.qð ẽ deus.ꝫ ſyna mandatū.q̃ſi mandatum
dei. Jpe em̃ mandauit fieri eã. Uñ in Luca.da
te elemoſynā.ꝫ ecce oia munda ſunt vobis. Ul
dr̃ ab ely.ꝫ moys aqua.quaſi diuina aqua ſic
em̃ aqua extinguit ignẽ.ſic elemoſyna extinguit
peccatū. Et nota ꝙ ſunt ſeptẽ elemoſyne corpa
les.q̃ ꝯtinent̃ in h̃ verſu. Uiſito poto.cibo.re/
dimo.tego.colligo.condo. Jtẽ ſeptẽ ſunt elemo
ſyne ſpūales.que ꝯtinent̃ in h̃ verſu. Cõſule ca
ſtiga.ſolare.remitte.fer ora. Jñ hic el'yari9.rij.
et hec elemoſynaria.rie.et mobiliter elemoſy/
narius.a.um.
Elenchus.chi.m.s.i.titulus libri.eo ꝙ totum
opus illuminet. Uñ euangelium Luce ſic in
titulatur. Elenchus Luce.i.titulus. Hic etiā
elenchos vocamus p̃cioſos lapides in ſupficie
ornamenti.eo ꝙ illuminent illud. Et q̇cunqꝫ
p̃cioſi lapides in loco notabili ponunt̃ dicun
tur elenchi. Unde Juuenalis. Auribus exten
ſis magnos cõmiſit elenchos.
Elenchos etiaꝫ dr̃ in dialectica.quoddā gen9
argumentationū:ſcꝫ ſylogiſmus ꝯtradictõis
Et diffinitur ſic. Elenchus eſt ſylogiſmus con
tradictionis vnius et eiuſdem non nominis
ſolum.ſed rei et nominis non ſynonimi ſed
eiuſdem.ſed ex his que data ſunt de neceſſita/
te accidere.non connumerato quod erat in p̃n
cipio ſm̃ idem.et ad idem.ſimiliter et in eodẽ
tempore.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ĩn obliquis elephantis.anti.ſed nõ eſt in uſu.ẽ
aĩal qđ apud Indos vocatꝛ barrhus. vñ ⁊ eiꝰ
vox barrhitus dꝛ.⁊ dꝛ ab elephon qđ ẽ mons
a magnitudine ſui corpis.eo ꝙ formã montis
pferat. Et vt dꝛ mire caſtitatis eſt.ita vt ſi per/
dat ꝯiugẽ nulli copuletur.inter ſiluas ſolꝰ cõ/
moratur. Biennio aũt portat fetũ nec ampliꝰ
ꝙ̃ ſemel gignit.nec plures ſed vnũ tm̃. Uiuit
autem trecentis annis.
Elephantia.tie.f.ge.eſt quedã ſpẽs lepre.et dꝛ
ab elephas.qꝛ ſicut ẽ elephas.maior oibꝰ alijs
aĩalibus.ita paſſionibus ceteris hec maior eſt
Eleſmoth.liber eſt q̃ dꝛ exodus.
Eliachim interp̃tatur reſurrectio dñi.
Elicon.conis.m.t.eſt vnũ ꝺ duobus cacumi/
nibus parnaſſi in quo ſolebat eſſe olim ſtudiũ
et dicitꝛ ab elicio.cis.qꝛ olim eliciebatꝛ inde ſa/
pientia. Inde eliconius.a.um.
Eliconis eliconidis.f.t.dꝛ muſa.q in parnaſ/
ſo habitabat.vel femĩa illius loci.⁊ dꝛ ab elicõ
Elimas interp̃tatur magus. Et ſic omne no/
men maleficoꝝ approꝛiatũ eſt elime mago in
actibus apl'oꝝ.⁊ cor.pe. Uñ aurora. Obſtat
Elimas mago vtens arte recenti. ꝺeis
Elinguis.ꝯ.t.⁊ hoc gue.i.ſine lingua .vel mu
tus.⁊ dꝛ ab.e.⁊ lingua.
Elion dicitꝛ apud hebreos nomẽ dei. Et inter
Elypſis eſt.quedã ſpẽs me ꝑtatꝛ excelſus
thaplaſmi.⁊ ẽ qñ in ſcanſione abijcitꝛ ꝯſonãs.
cũ p̃cedenti vocali.qñ ſequens dictio incipit
a vocali.⁊ hoc fit freq̃nter in hac littera.m. vt
apud oratiũ. Omibus hoc vitiũ eſt cantori/
bus inter amicos. Qñq; fit in hac lr̃a.s.vt a/
pud Catonẽ. Succeſſus indignos noli tu fer
re moleſte. Qñq; abijcitur ſine vocali. vt apđ
Oratiũ. Regis opꝰ ſteril' diu palꝰ aptaq; re/
Eliquꝰ.qua.quũ.i.purus.liq̃dus.vel ꝺmis
Elizabeth interp̃tatꝛ dei mei ſa liquore plenꝰ
turitas.vel dei mei iuramentũ.
Elyſius.a.ũ.i.valde ſolutus.vel extra ſolutõꝝ
poſitus. Uñ ⁊ eliſij in inferno dicuntꝛ campi.
vbi requieſcunt aĩe beatoꝝ.ſm fabulas poeta.
rũ. Et dicuntur illi campi eliſij quaſi ſolutoꝝ
vel quaſi extra ſolutionẽ poſitoꝝ. ſunt enĩ ibi
cõmorantes beati.⁊ ita nunq; paciuntꝛ diſſo/
Eliſus.ſa.ſum.p.pdu.i.valde. ꝺlutionem
vel extra. vel euidenter leſus.⁊ dꝛ ab elido.
Elixũ.xi.n.s.vocatꝛ qđ in aqua ſolũ decoquitꝛ
Lixa enĩ aqua dꝛ.eo ꝙ ſit ſoluta. Uñ mẽbra
loco mota lixa dicuntur.
Elleborus fluuiꝰ eſt. Itẽ hec elleborus. ⁊ hoc
elleborꝝ ẽ q̃dã herba.q̃ circa fluuiũ illum pluri
mũ naſcitꝛ. Hãc romani veratrũ dicũt.qꝛ ſum
ptum in potu mentem in inſaniã ꝛeducit. Eſt
aũt elleborus papulum nocens.eſca tñ ꝯtur/
nicũ.⁊ plerũq; tpatur ad ſalutẽ hoĩs 2 cor.pe.
Uñ Macer de viribꝰ herbaꝝ. Qualiter elle/
borus ſit nobis accipiendus.
Elogiũ.gij.n.s.i.eloquiũ.puerbiũ.et reſpon/
ſum diuinũ ⁊ ignominia et ordo ⁊ textus car/
minũ.⁊ p̃prie maloꝝ vel criminũ. vel textus
maloꝝ geſtoꝝ.vel deoꝝ myſteriũ. Inde hic elo
gius verſiculus.
Eludiani.heretici q̃dam ab eludio dicti. q̃ di
cunt poſt natiuitatẽ chriſti Mariã alios fili
os de viro Joſeph peperiſſe.
Elul nõ ebul.vt q̃dam legunt.ſm Bedam dꝛ
ſeptember.vel ſm alios october.
Elumbis.bis.ꝯ.t.⁊ hoc be.i.debilis. q̃ſi extra
lumbos.i.extra fortitudinem.
Elutus.a.ũ.pe.pdu.i.mundus.madidus.inſi
Eluuies.ei.⁊ hoc eluuiũ.uij.et hec elu ꝺpidꝰ
uio onis.i.nimia aquaꝝ inundãtia. vel deſtru
ctio ex aquaꝝ abundantia.ſcꝫ diluuium.

E ante M

Emacitas.tatis.f.t.i.emendi auiditas.
Emaculus.a.ũ.pe.cor.i.aliquãtulũ emax.
Emanceps.pis.m.t.q̃ cumprimo fuiſſet man
ceps.iam ab illa ſeruitute ⁊ ptãte eſt liberatus.
Emancipato ſm Azo.eſt relaxatio patrie ptã
tis.coram iudice facta.et dꝛ quaſi extra manũ
id eſt ptãtem patris poſitio.qꝛ qñ filius extra
manũ patris ponitur.tunc emancipatur. vt ĩ
ti. E.de emanci.libero.
Emancipatus dꝛ filius vel nepos q̃ a iugo et
poteſtate vel manu patris vel aui eſt relaxatus
⁊ ſui iuris effectus.
Emanſor dꝛ q̃ diu vagus fuit extra caſtra tan
dẽ rediẽs ad caſtra.vt.ff.de re.mili.l.iij.§.emã
ſor. Et ponitur de pe.diſ.pma.§.pe. Uel dꝛ q̃
iminente lite fugit. extra caſtra.⁊ pace reforma
ta redit.
Emanuel hebraice.qđ in latino ſermone ſigt
nobiſcũ deus.ſcꝫ qꝛ p virginem deus natus ho
minibus in carne apparuit.
Emaus ꝓprium nomen caſtelli. qđ poſt nico
polis dictum eſt.
Emax.acis.i.emptor auidus.vel qđ facile emi
tur. Inde emaciter aduer.
Emblema.matis.n.t.i.eminens ſculptura.vel
ornamenta vaſoꝝ.vel varietas pauimenti ſi
ue diuerſitas colorũ in pauimento qui dicitꝛ
lithoſtratos.vel fruſtum auri vel argenti. Uñ
Prudentius in ſichomachia. Sordent argen
ti emblemata.⁊ pducit ble.et corripit ma.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Emboliſmus.mi.m.s.i.ſupaugmentū. Jnđ h̄
ꝛ hec emboliſmalis.ꝛ h̄ le.i. ſupexcreſcens. vt
annus emboliſmalis.đr q̄ſi ſupexcreſcens. qꝛ
ſupat duos annos p̄cedentes vna lunatione.
Habet em̄ annꝰ emboliſmalis tredecim luna
tiones.ſcꝫ duodecim.ſicut ꝛ alij anni cōes. et
illā terciādecimā ſupadditā. que nullo menſi
tribuitur.
Emēbris.ꝯ.t.et hoc bꝛe.i.ſine mēbro. ab.e. et
mēbꝛuꝫ.q̄ſi extra fortitudinē.
Ememoꝛ.ꝯ.t.me.coꝛ.i. oblitus.
Emenſus.ſa.ſum.q̄ſi extra menſus.vel euidē/
Emeras.interp̄tatur dies ⟩ter menſus.
Emeritus.ta.tū.i.iam extra meritū poſitus q̄
nō pōt iam mereri et exercere officiū ſuū.imo li
beratus et ſolutus ē a laboꝛe ſui officij. Sicut
miles olim poſt ſeptuaginta annos nō coge/
batur militare.ſꝫ ſoluebatur a laboꝛe ſolito et
dabaꝛ ei ager vel villa vel aliud vnde viueret.
ꝛ tūc erat emeritus.q̄ſi extra meritū poſitꝰ. qꝛ
nihil poſtea laboꝛe ſolito merebaꝛ. Jn̄ hec eme
rito.onis.talis ꝓpꝛietas vel talis liberatio.
Jtē emeriti milites veterani.qꝛ iaꝫ ſoluti a mi
Emerita ciuitas quā poſtq̄ꝫ ce ⟩licia ſunt
ſar edificauit.veteranos ibi ꝯſtituit. Vl' emeri
tus.i.valde meritus.
Emigraneus vermis capitis. Vn̄ dicimꝰ do/
loꝛem capitis emigraneum eſſe.
Emina.ne.f.p.q̄dā menſura medium ſextariū
ꝯtinens ad emendum vinū vel annonā.
Eminens.oīs ge.i.excellens.apparens. Jnde
eminulus.i.aliquantulū eminens.
Eminus.i.pcul.q̄ſi extra manū. et đr ab.e. et
minus. Sꝫ cōminꝰ.i.ppe.a.con.et minus.
Vn̄ q̄dam. Eminꝰ ad longe.ſed cōminꝰ ad ꝓ
pe ſpectat. Et ſunt aduerbia loci.
Emiſſarius.a.ū.i.valde ad mittendū aptꝰ.ſi/
cut ſunt curſoꝛes regū vel alioꝝ diuitū q̄ fre/
quēter emittunꝛ ad nūcia ferenda. Jtē hyrcus
apompeius dicebaꝛ emiſſarius qꝛ emittebaꝛ in
deſertū. Apompeiꝰ grece emiſſariꝰ latine. Jtē h̄
emiſſarius.rij.đr equꝰ foꝛtis ꝛ velox.qui extra
alios eligitur.ꝛ ad equas mittiꝛ ad coitū. Jdē
ꝛ admiſſariꝰ đr. Jtem emiſſarius đr p̄curſoꝛ.
gladiatoꝛ.vel flagicioꝝ ꝛ luxurie ſatelles. Vn̄
emiſſarius equꝰ hircus atq̄ꝫ ſatelles.
Emiſſicius.a.ū.qđ ſepe ꝛ cito in diuerſa loca
emittiꝛ. vt oculus.ꝛ đr ab emitto.
Emola.le.ē vas coquinariū.ſicut caldaria vl'
coculū. Cocula aūt dicunꝛ vaſa coquine a co/
quēdo dicta.oīa nāq̄ꝫ vaſa cā coquendi para/
ta cocula dicūtur. Vn̄ Eſdre.ij. vbi nos dici/
mus. Hoſtias coxerūt in emolis ꝛ ollis. greci
habent. Hoſtias coxerunt in eneis ollis.
Emolimentū.ti.n.s. ꝓpꝛie eſt lucrū molendi/
ni ſcꝫ qđ h̄etur ex molendino ꝓpter moliturā
ſed ponitur p quolibet lucro. vl' p q̄libet cōmo
ditate. vn̄ Malach.iij. Et qđ emolimentū qꝛ
cuſtodimꝰ p̄cepta eius. Vel emolimentū capiꝛ
p ſuſtētamento in diſpoſitōo ꝯtēto. ꝛ onere ſi/
bi annexo. qꝛ ex emolimento regulaꝛ vnus. vt
oneris vel quolibet alio medio diſponēte cō/
cluſum videtur. ꝛ materia ſubiecta patitur.
Emoꝛrois.roidis.m.t. eſt quedā infirmitas.
qn̄ aliq̄s patiꝛ fluxum ſanguinis. et đr ab he/
mach qđ ē ſanguis. Jn̄ Emoꝛroiſſus.ſa.ſuꝫ.q̄
talē infirmitatē patiꝛ. Vn̄ in euāgelio đr. quia
dn̄s mulierē emoꝛroiſſam ſanauit. i. fluxu ſan
guis pacientē. qđ etiā emoꝛrogius đr. Jtē đr
qui ſanguinē mingit p vrinā. Jtē emoꝛrois di
citur q̄dā ſerpens. q̄ſi ſanguinolenta. qꝛ eiꝰ quē
moꝛdet totū ſanguinē effluere facit.
Emphaſis. ē expſſio loquēdi. ꝛ fit cū volentes
exp̄mere aliqđ accidens vtimur nomīe ſubſtā
tiuo p adiectiuo ſiḡante illud accidēs ad maio
rē expſſionē. vt ſi ponaꝛ ſcelꝰ p ſcelerato. virtꝰ
Emphyteoſis.oſis.f.t.i.melio ⟩p virtuoſo
ratio ſiue ꝯtractus melioꝛationis. Vn̄ cū q̄s
dat agrū alicui. vt excolat ꝛ melioꝛet illuꝫ. iſte
dat agrū in emphyteoſim. Et ille accipit i em/
phiteoſim. Et videtur ꝯpoſitū ab en qđ eſt in
ꝛ phitos. qđ eſt fides. ꝛ theſis poſitō. q̄ſi in fi/
de poſitio. Jn̄ h̄ ꝛ hec emphiteota vel emphy/
teotheca. q̄ rem accipit in emphiteoſim. Et em
phiteoticus. ca cū. qđ ꝑtinet ad emphyteoſim
Et emphyteothecarius. ria. riū. idem qđ em/
phyteoteca vel emphyteoticus.
Emphyteomata vel emphyneumata. ſm Azo.
ſunt res melioꝛate. Vel melioratōnes quibus
ager laboꝛe ſic retinētis melioꝛ efficitur.
Empicus.m.s.đr ſpuens ſanguinē. ꝛ pdu.pe.
Vn̄ Macer de betonica. Empicos tuſſimq̄ꝫ iu
uat ſupiria ſedat. Etiā ſm Pap. Empici dicū
tur illi q̄bus collectio facta ē in pulmone vl' to
race. ꝛ crepuerit ꝛ ſanauerit. Jdē ſunt ſanioſi.
Empyreū.n.s.đr q̄ſi intus ardēs. ab en. qđ eſt
in. ꝛ pyr ignis. q̄ſi intus igneū nō ardoꝛe: ſed
ſplendoꝛe. ꝛ eſt celū intellectuale vel ſpūale.
Empirici.pe.coꝛ. ꝛ ſunt medici q̄ ſolā experien
tiam ſiue pꝛacticā ſectantur vel ſequuntur.
Emplaſtrū.ſtri.n.s.đr ab en. qđ eſt in ꝛ plaſtes
foꝛma. eo q̄ ſup foꝛmā moꝛbi inducitur.
Poteſt etiam dici implaſtrū.
Empos.tis.ꝯ.t.i.patiēs emptoꝛ. Jtē empos
pōt eſſe ꝯpoſitū ab en. qđ eſt in. et potis qua/
ſi nō potens. cui adimitur poteſtas. quaſi ad/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

empta poteſtate.id ē imminutus
Empticius.a.ū.i.emptus vel facilis ad emen dum. Unde ſerui empticij dicebāt illi q̄ i ſerui tutē emebāt
Emptoriū.rij.n.s.i.locꝰ vbi emitur.qđ et hoc emptiriū.dꝛ. Uñ Joſephus in.ix. Ad portum nauigare ad emptiria nequaqꝫ ꝑualuit. Et dꝛ emptoriū vbicunqꝫ negociaciones exercentur Inuenitur etiā hoc emporiū qđ diriuatur ab empo grece.qđ latine dꝛ foꝝ vl' mercatū. Et dicitur emporiū ꝓprie locus iuxta mare vbi negociaciones vel mercationes exercētur. Jñ emporicus.a.ū qđ ptinet ad emporiū. Jñ emporica charta dꝛ quoddaꝫ genus charte.qꝛ in ea merces inuoluūtur cū ſit in ſcripturis minus idonea.
Emulus la.lū.i.diligens vel inuidus. vel ſequax.vel eiuſdem rei ſtudioſus.
Emunctoriū.rij.n.s.i.purgatoriuꝫ.ſcꝫ ferrum cū quo candelā emungimꝰ et dꝛ ab emūgo.gis Jñ etiā emunctus.a.ū.vel emunxus.xa.xū. id eſt purgatus. Uñ exo.xxv. Emūctoria quoqꝫ et vbi ea que emuncta ſunt extinguuntur
Emunitas ſm Hoſt.in ſum.eſt libertas cōceſſa eccleſijs vel eccleſiaſticis ꝑſonis et rebꝰ alijs ad eas ſpectantibus. Uel ē priuilegiū eccleſiaſtice libertatis vel ꝑſonaꝝ vel reꝝ ad eam ptinentiū.⁊ dꝛ ab.e.qđ eſt extra.⁊ munia.i.officia vel onera a quibꝰ eccleſie ſunt immunes.

E ante N

Ena.id ē vnitas
Encauſtū.ti.dꝛ ab en.qđ eſt in et cauſtos quaſi muſtū.ſcꝫ tinctura ſcribendi. Jdē incauſtum
Encenia nioꝝ.dicūtur initiationes vel initia ſiue noua feſta.ſicut dedicationes eccleſiarū.et dꝛ ab en.qđ eſt in.et cenon qđ eſt nouū Uel dicūtur illa dona vel fercula.que amicꝰ infert alteri' cauſa honoris.vel reuerencie vel amoris.⁊ ꝑcipiᵱ in ꝑncipio noui anni Uñ Eſt nouū eē nō ex hic encenia dicas.
Enchiridion.i.liber manualis.⁊ dꝛ a chiros. qđ eſt manus.et en.qđ eſt in. Jtem enchiridion dicitur inſtrumentū medicoꝝ.ſic dictū.q̇a manu' aſtringatur dum plura contineat ferramenta.
Encleſis.ſis.f.t.i.inclinatio.⁊ dꝛ ab en.et cleo. qđ eſt inclinare. Jnde encleticus.a.ū.i.inclinatiuus vt encletica cōiūctio dꝛ illa que inclinat ſe ſub accentu ꝑcedentis dictionis. remittēdo ſuū accentū in illā.et inclinat accētū illius ſupra ſe.vt q̄ſi ſub accentu illius ꝓferatur
Endecas.adis.f.t.i. vndecim.et dꝛ ab ena qđ eſt vnitas.⁊ deca
Endeca ſyllabus.a.ū.i.vndecim ſyllabaꝝ
Endelicia cie.f.p.fuit mater.ſiches.i.anime.et interꝑtatur intima.etas vel abſoluta ꝑfectio. Uel endelicia ſm Calcidiū ꝑfecta etas.q̄ſi endos lechia.i.intima etas.ſm Areſtotelē.abſoluta ꝑfectio.ſm Platonē aīa mūdi
Endiadis eſt.cū duo adiungūtur ſubſtantiua et alterū reſoluitur in adiectiuū.vt Arma viꝝqꝫ cano.i.armatū viꝝ
Endogenia.i.natura Jnde endogenicus.a.um id ē natural'.⁊ ēdogenice.adū.
Endoꝛ grece aries ſtie.
Endromis vel endromides.i.veſtꝭ villoſa de arietinis pellibus facta.que induebāntur romani cōtra frigus.et dꝛ ab endoꝛ.quod eſt aries Uel endronis dicit' duplex veſtis.duplex palliū forte ⁊ villoſū ⁊ hyemale
Eneades.de.m.g.i.filiꝰ vl' nepos. Enee.⁊ etiaꝫ quicūqꝫ deſcenderūt ab Enea dicunt' eneades vt rhomani.et inde ſubtracta de ſyllaba.dꝛ hec eneas.eneadis filia vel neptis enee. Jtē inuenitur hic eneus.enei.et inde hec enides.de.⁊ ſubtracta de ſyllaba.ab eo qđ deberet dici eneides fit hec eneis.dis.i.filia.vel neptis enei. Sed iam hoc nomine magis vtimur ꝓ hiſtoria facta de enea. Et coꝛ.pe.eneades. Uñ liber. Uirgilij ſic intitulatur. Incipit eneis. Uirgilij.et coꝛ.pe.eneidis.gtūs de enis.huiꝰ eneidis. vel eneidos
Eneatoꝛ.toris.i. cornicē.cornicrepa.lyricē.lyricinatoꝛ.ſ.ere canens vel in eneis inſtrumentis canens
Energia eſt vis efficatia effectus. Unde Hieronymus in ep'la ad Paulinū. Habet neſcio quid latentis energie viue vocis actꝰ.⁊c. Energia etiam dicitur agilitas.et reꝝ geſtarū.aut q̄ſi geſtarum ſub oculis inductio. Dicitur etiam animi anxietas. Unde fulgencius. Demones per energiā non credimus illabi aīe Et nota ꝙ inuenitur inerguminus.et inergia ſcriptuꝫ per in.et idem valet.qꝛ tantū valet en apud grecos quātū i apud latinos Uñ hmōi nomina greca ſiue notha que ꝑdictā ꝑpoſitionem habent in ſui compoſitione poſſunt ſcribi.et ſcribunt' indifferenter modo per en.modo per in.vt encauſtum et incauſtum.enthymema et inthymema emplaſtrum et implaſtrum.energuminus ⁊ inerguminus.et ſic de ſimilibus. Uel dicit' energia interioꝛ laboꝛ vel interioꝛ operatio.ab en. qđ eſt in.⁊ erge qđ eſt opatio vel laboꝛ
Energuminus.i.demoiacꝰ.a dmone poſſ eſſꝰ et vexatus.⁊ dꝛ ab en qđ eſt in. et erge qđ ē opꝰ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vel labor. ⁊ mene. qđ eſt defectus vl' luna q̄ſi in efficax. nō laborans. nō opans. ſed in ope deſi/ciens. vel đr energuminus ab en. i. in. ⁊ erge labor. ⁊ mene defectus. noys. i. mens. q̄ſi laborās in corpe deficiens in mente.

Eneruis. uis. cō. t. ⁊ hoc ne. i. ſine neruis ſolut⁹ debilis. effeminatus. ab. e. qđ eſt ſine ⁊ neruis. quaſi ſine neruo id eſt virtute.

Engaddi indecli. eſt locus vbi finit mare mortuum. ⁊ interp̄tatur hebraice fons. i. baptiſm⁹ vel oculus celi aut vitulorꝝ.

Enigma. matis. n. t. eſt ſermo figuratus. vel obſcura locutio. ſiue ſimilitudo. vel queſtio occulta vel obſcura. que difficile intelligit' niſi apiat' vt illud Judicū. De comedente exiuit cibus. et de forti egreſſa ē dulcedo ſignificans ex ore leonis fauū eſſe extractū. Jn̄ hic ⁊ hec enigmatiſta ſte. qui vel que obſcure ⁊ figuraliter loquit'. Et enigmaticus. ca. cū. i. obſcurus ad exponendū vel qui per enigmata loquitur.

Enixa. i. conata ad efficiendū aliq̇d vel partu liberata.

Ennoian. i. in mēte. i. accidens qđ đr eſſe in mente. q̄ꝛ nullo corporeo ſenſu cōprehendit'. ſed ſolo intellectu mentis. Jn̄ ennoimaticus. a. ū. i. accidētalis. Un̄ Yſidorus accidentales diffinitiones vocat ennoian vel ennoimaticas. q̄ꝛ nō ſubſtātialia ſed accidētalia declarātur.

Ennos interp̄tatur habitator vl' profundū.

Ennoſigeus. đr ab ennos. qđ interp̄tat' habitator. ⁊ ſigeū. qđ eſt quidā mons iuxta troiam vn̄ dictus eſt Neptunus ennoſigeus. i. habitator. ſigei illi⁹ pmontorij in quo habebat tēplū iuxta troiā. Uel ennoſigeus interp̄tat' pfundū ſilentium. Ennos enim profundum dicitur ſige ſilentium vel latibulum. et vocatur Neptunus ſic a pfunditate maris. et a ſilentio quod eſt in profundo maris. Uel ennoſigeus dicitur ad ennos. quod eſt habitator. ⁊ ſiche quod eſt pfundū. q̄ſi ennochiſe⁹. i. habitator pfundi.

Ennoch interp̄tatur edificatio. Jpſius em̄ noie ciuitatē edificauit Cain filius Adam.

Enodis. dis. ꝯ. t. ⁊ hoc de. pe. pd. i. ſine nodo extra nodum.

Enormis. mis. ꝯ. t. ⁊ hoc me. i. deformis. turpis. inanis. grandis. irregularis. illiteratus. craſſus. ſine menſura vel forma.

Enos leticie locus interp̄tatur.

Ens entis. oīs ge. pt eſſe nomen vel pticipium de ſum. es. eſt.

Enſatus. ta. tum. i. enſe armatus. ⁊ đr ab enſis

Enſiciū. cij. occiſio facta cū enſe. ⁊ đr ab enſis.

Enſiculus. li. m. s. id eſt paruus enſis.

Enſifer. ra. rū. pe. cor. qui fert enſem.

Enſis. ſis. m. t. i. ſpata. ⁊ đr a ſecando.

Enteria. riorꝝ. i. inteſtina.

Entheca. ce. i. repoſite rei copioſa ſubſtātia q̄ſi in techa repoſita. Uel entheca. ce. i. pculiū vel pprium. Jn̄ enthecarius. ria. riū. ⁊ hic enthecarius. rij. id eſt negociator. pe. pd. ē theca ſicut ⁊ apotheca.

Enthymema. n. t. eſt quoddā genus argumentatōnis. ſcꝫ feſtinata concluſio. ⁊ dicit' a thymo. qđ eſt mens. ⁊ en. qđ eſt in. q̄ſi in mente vnicū. q̄ꝛ ī enthymemate vnū ex vno infertur. Uel dicit' ab en. ⁊ thymos. vel thyme qđ eſt mens. ⁊ monos vnū. q̄ſi in mente vnū. q̄ꝛ vna ppoſito tacetur in mente vl' retinetur. Enthymema aūt eſt ſyllogiſmus impfectus. i. oratio in qua non oībus ppoſitōnibus aſſpoſitis feſtinata infertur concluſio. vt Omne aīal currit. ergo oīs hō currit. Jn hac argumētatōe ſubintelligitur. hec ppoſitio. oīs hō eſt aīal. ⁊ non apponit' ibi. q̄ꝛ ſi apponeret' eſſet ſyllogiſmus

Enū. ni. n. s. đr ab es. Jnde hoc enulū. li. diminutiuū id eſt paruū enū ſcꝫ caldariū.

E ante O

Eos. eoi. grece đr ſol vel oriens. vel prim⁹ ſplēdor aeris clareſcentis. qui aurora đr.

Eous. eoi. primus equus ſolis. declinatur etiā adiectiue. Eous. a. ū. i. oriētalis. Et nota q̄ ſol quattuor equos habere đr pp̄ter quattuor proprietates q̄s in ſe habet ⁊ oſtendit quotidie. Nā de mane đr eous. id ē oleus vel rubeus. q̄a tunc eſt aurora. Circa terciā vero pallet. q̄ꝛ tūc aſcēdit aera. ⁊ tunc đr ethous. q̄ꝛ tunc apparet in aera ſiluis ⁊ montibus. Jn meridie đr pyrous et tunc feruet ⁊ marie circa horā nonā. Sꝫ hora veſperorꝝ in occidente. ⁊ tūc đr phylogeus. quia tunc apperet ſubire terram.

E ante P

Epacta eſt numerus inuariabilis datus anno ad ſciendum q̄ta ſit luna in kalendis cuiuſlibet menſis. ⁊ đr ab epi qđ eſt ſupra. ⁊ aucta qđ eſt augmentum. id eſt exceſſus anni ſolaris ſupra lunarem.

Epanalepſis vel epinalepſis eſt ſermōis in pncipio verſus poſiti eiuſdem in fine repetitio vl' replicatio. vt Multa ſup Priamo rogitans ſuper Hectore multa.

Epar. n. t. eſt inteſtinū aīalis. ſcꝫ iecur vel ficatū. ⁊ đr ab epi. qđ eſt ſup̄. eo q̄ ſuprapoſitū ſit. Jn̄ epaticus. a. ū. pe. cor. q̇ patit' in epate. Et facit gtūs epatis p. t. pe. cor. ſm vſum. tamen ſm Hugi. facit eparis vel epatis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Epatiarius.a.ū.qḋ ptinet ad epar.vñ Plaut⁹
Luz te morbus agitat epatiarius.
Epenteſis eſt appoſitio ad mediā dictionē lit/
tere vel ſyllabe.vt Reliquias danañ p reliq̃s.
et indupator pro imparator.
Ephebia.bie..f.p.eſt p̄ma ps adoleſcentie ſm
Pap. Ephebia etiā dr iuuenū eminēs pulcri
tudo.vel collectio epheboꝝ.ꝛ dr ab ephebus.
Et vt dicit Alexander. Quo pſtant pueri loc⁹
eſt ephebia dict⁹.ꝛ ſic ponit p ephebian.
Ephebian.f.ge.eſt locus pſtitutōis vbi iuue
nes meretricabantur et pſtituebant.Unde.ij.
Mach.iiij. Sup hoc pmittebat ꝛ alia centū
quinquaginta ſi ptāti eius ꝯcederet gymnaſiū
et ephebian ſibi conſtituere.
Ephebus.m.s.i.valde lucid⁹.ſcꝫ iuuenis pul
cer ꝛ imberbis Jñ ephebiolus.li.dimi.i.puus
ephebus.Et poteſt mobiliter declinari.epheb⁹
ba.bū.ꝛ ephebiolus.la.luꝫ.pe.cor.Sed ephe/
bus pd.pe.Uñ Lucanus in tercio.Grande/
uoſqꝫ ſenes mixtis armauit ephebis.
Ephi.quedā menſura eſt.ſcꝫ triū modioꝝ
Ephimera.re.quidā piſcis qui vno die oritur
et in eodē morit.Jñ dr ephimera.re.pe.cor.fe/
bris ſimplex.ꝛ nō moleſta.que in vno die affli
git hoiem ꝛ eodem die perit.q̄ſi ſupra diē non
excedens.qꝛ vltra vnū diem non ſolet durare.
Et inde hec emphimeris.idis gen⁹ eſt hiſtorie
ſ.vnius diei digeſtio.vel vni⁹ diei regularꝭ ab
breuiatio.computatio.calculatio.Ephimeris
etiaꝫ dr tabula manualis.vel liber in quo quo
tidiani actus ſcribi ſolent.Et ſonat ephimeris
apud nos diurnū vel quotidianū.Naꝫ qḋ la/
tini dicūt diurnū greci dicunt ephimerida.vel
ephimeris dr ab epi.id ē ſupra.ꝛ mereo.res qḋ
eſt dolere.Jñ ephimeris.meridis.dr tabula vl'
liber in quib⁹ vſurarij ſcribūt denarios q̄s mu/
tuo dant ad pignera q̄ recipiūt p qḋ cognoſcūt
ſi lucrātur vel nō.Et ſi damnificātur dolēt ſup
damno qḋ ipſis creſcit.
Ephot indeclinabile.eſt veſtis ſacerdotal' qḋ
latine interp̄tatur ſupindumētuꝫ.Erat eīm pal
liuꝫ ſuphumerale.q̄ tota ſacerdotal' ambitio te
gebat.Et erāt duo genera.vnū lineū ꝛ ſimplex
qḋ ſacerdotes habebāt.Aliḋ ex diuerſis colori
bus auro gēmiſqꝫ contextuꝫ.habens in vtroqꝫ
humero lapides duos ſmaragdinos auro con
cluſos.in quibus ſculpta erant nomina patri/
archaꝝ.quo olim pontifices vtebant.Uñ Ue
ſtis ephot pprie dicatur pontificalis.Ex auro
mundo filo quoqꝫ texta quaterno.
Ephrata.te.pe.cor.ciuitas eſt.q̄ dicta ē Beth/
leem.ꝛ non debet vltima accentuari in ephrata
Jnde ephrateus.tea.teū.pe.pducta.
Epi grece.latine dicitur ſupra.
Ephialtes.eſt quedā ſpēs phantaſmatiſ.que
contingit in ſomnijs.ꝛ dr ab epi qḋ eſt ſupra
et altes qḋ eſt premens.quaſi ſupra pmens.qꝛ
ſuo pondere videtur ſuffocare et grauare dor/
mientem.
Epibata.te.ꝯ.t.pe.cor.grece qḋ latine dicitur
laicus vel ſupueniens.hic nihil negocij habet
in naui.ſꝫ naulo dato in alias terras ire diſpo
nit.ꝛ dr ab epi qḋ eſt ſup ꝛ baton qḋ eſt nauis
Epicauſtoriū.rij.n.s.eſt inſtrumētuꝫ qḋ fit ſup
ignem cauſa emittendi fumū.ꝛ dr ab epi ꝛ cau
ſtos qḋ eſt incenſuꝫ.Jtē epicauſtoriū dr locus
vnguentoꝝ.vbi ſe vngebant ad igneꝫ.vel vbi
vnguenta fiebāt ad ignē.Epicauſtoriū etiā dr
locus diſcernendi cauſas.Et in qualibet iſtaꝝ
ſignificatiōum accipitur cōpetēter in paſſione
ſancti Thome.
Epicenus.na.nū.pe.pd.i.ſupra cōmune.Uñ
quedā noīa dicūtur epicena.vt aquila.
Epicyclus.cli.pe.pd.i.puus circulus poſitus
ſup maiorē circulū.ita vt epicycli cētrū ſit in li
nea maioris circuli.
Epictaſis.ſis.f.t.eſt adiectio littere vel ſyllabe
ſup ſtatum dictionis
Epicurus.ri.m.s.qōdam genus phoꝝ qui cu
ram ſup cutē corpis habebāt.ꝛ dr ab epi ꝛ cura
vel cutis.Dicebant eīm voluptatem eſſe ſum/
muꝫ bonū.ignorātes ergo aliam eſſe volupta/
tem p̄ter carnaleꝫ.dimiſſa aīa.tm̄ corpi curam
impendebant.Jnde epicureus.rea.reū.Uel epi
curei dcti ſunt ab Epicuro quodā philoſopho
amatore voluptatis.ꝛ vanitatis.non ſapien/
tie quē ipſi phi porcū noīauerunt.quaſi volu/
ptatē.qui vanitatis ꝛ voluptatis amator.non
ſapientie.ſummū bonuꝫ voluptatem corporis
aſſerebat cuius traditiōes epicurei ſequebātur
Unde dicebant deuꝫ ex pudentia nihil agere
Jn mundo oīa conſtare ex corpibus.Animaꝫ
nihil aliud eſſe q̄ꝫ corpus.Unde et dixiſſe fer/
tur.Non ero poſtq̄ꝫ mortuus fuero.
Epicus.ca.cuꝫ.i.laudabilis.ꝛ dicitur ab epos
id eſt laus.Unde Martialis.Epica vulgo ly
ricaqꝫ pagina conſonaret.Uidetur tamen hec
epica poni p dactilo.Dactylus eīm inuentus
eſt ad deſcribendum geſta heroū.ex quibus con
ſecuti ſunt laudem.Uel epicus dicitur ab.e.et
pede id eſt pſaicus.Poteſt ergo ibi legi epica
id eſt proſaica.
Epidioeceſis fit cum ſupradictum in melioreꝫ
partem corrigit.vt Jſte eſt certus amans.imo
certior.imo certiſſimus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Epidromus.mi.pe.cor.eſt qddā genus nauis et dr ab epi.ꝛ dromos qd eſt nauis. Et dr epidromos vel epidromus. velū ſecunde amplitudinis ſcʒ ad puppiʒ.

Epiphora.re.pe.cor.i.lippitudo oculoꝝ.qñ.ſ. pellicula ſupducit oculo.ꝛ dr ab epi.qd eſt ſup et phoros qd eſt ferre.

Epigrāma.tis.n.t.i.ſupſcriptio.ſ.titulꝰ vl' breuis annotatio eoꝝ q̄ diffuſius dicūtur in ſeqnti ope.ꝛ dr ab epi. qd eſt ſupra.ꝛ grāma qd eſt linea vel lrā. Etiā epigrāma dr illa ſupſcriptio que ſup ponit titulo.ſ. epitaphiū vel que ſupponit imagini alicuiꝰ.ad ſignādum cuius imago ſit. vel ad ſignāduʒ aliquā ꝓprietateʒ illius cuiꝰ imago eſt.ꝛ pd.penl'. vñ Theodolus Grecoꝝ primus veſtigat grāmata Cadmus.

Epigrus. gri.m.ge.i.clauus quo ligno ligנuʒ adheret. Et dr ab epi. qd eſt ſup.ꝛ agros qd eſt tractus.qꝛ ſuptrahitur

Epilema.matis.i.emplaſtruʒ.ꝛ dr ab epi.ꝛ lema vel lemos qd eſt vorago. quia ſup lema. id eſt vulneris vel vlceris voragine ponat.

Epilenſia.ſie.eſt quedā paſſio ſic dicta. qꝛ mentem apphendens pariter ꝛ corpus poſſideat. Greci em̄ apprehenſiōem epilēſiaʒ vocāt Hec paſſio dicit caduca ꝛ alias lunatio.ꝛ morbus comitialis.qꝛ apud gentiles cū comitioꝝ dies cuidam accidiſſet. comitia dimittebātur. Cui tanta vis eſt vt homo valens concidat et ſpumet. Hos vulgus lunaticos vocat.eo ꝙ ꝑ lune curſum contingat eis Jñ epilēſiacus.ca.cuʒ.q̄ talem infirmitatē patit. Et epilēticus.ca.cū.pe cor.in codeʒ ſenſu.

Epilogus.ga.gū idē eſt qd reuolutio.vel ſuplocutio alicuius rei vel ſupradictorū breuis recapitulatio.

Epimelas dr cuʒ in cādida gēma ſupnigreſſit color. Vñ ꝛ nomen accepit ab epi ꝛ melon qd eſt nigrum.

Epimenia.nioꝝ.pluralis nūeri.i.expēſe vl' exenia vel tributa que dātur ꝑ ſingulos mēſes pꝰ defectū lune id eſt poſt nouiluniū.

Epimone eſt tropus in theologia qñ dictio repetitur ad maiorē certitudinē vel deſiderij.expſſionem.vt Amen amen dico vobis Alij dicūt ꝙ epimone fit qñ dictio nō tota repetit ſed principium et finis variat.vt Expectans expectaui dnm. Canēs canebat. Laudans laudabo.

Epinichia.oꝝ.dr feſtiuitas ꝛ grāruʒ actio ꝓ victoria ꝑhabita. Vñ.ij. Mach.viij.dicit. Et cū epinichia agerētur hieroſolimis.ꝛ dr ab epi qd eſt ſupra.ꝛ nichos qd eſt victoria.

Epinirion ſicut dicit glo.interlinearis.primo Paralipo.xv. In citharis ꝓ octaua canebant epinirion ꝛc.ꝛ interꝑtatur victori deo triūphꝰ et palma. Alia lrā dicit epinichion qd vt dicunt interꝑtatur victori deo palma.vel victoria dei triumphus.

Epiphania.nie.f.p.i. ſupna apparitio.ꝛ dicit ab epi.qd eſt ſupra.ꝛ phania qd eſt apparitio vel dicit ab epi ꝛ phone ſonus. Inde epiphania quaſi ſupnus ſonus.vel diuinus ſonus.qꝛ eo die vox patris ſonuit de celo. Hic eſt filius meus dilectus. Vel pleniꝰ ꝛ clarius ſic poteſt dici. Epiphania quadruplici vocabulo nūcupat. ſm qd quadruplici miraculo iſta dies decoratur. Hoc em̄ die magi chriſtū adorāt. Cuʒ em̄ chriſtus eſſet.xiij.dieꝝ. magi ad eum ſtella duce venerunt.ꝛ inde ꝓprie dr epiphania. ab epi qd eſt ſupra ꝛ phanos qd eſt apparitio. Eadem etiā die reuolutis.xxix.annis et.xiij.diebꝰ in iordane baptizatus eſt.ꝛ ob hoc vocat theophania. a theos qd eſt deus ꝛ phanos apparitio.vel phanos ſonus.qꝛ deus trinitas tūc apparuit.pater in voce.filius in carne.ſpūſſanctꝰ in columbe ſpecie. Ipo iteꝝ die anno reuoluto cū eſſet chriſtus annoꝝ triginta ꝛ.xiij. dierum aqua in vinū mutauit in nuptijs.ꝛ ideo vocatur bethphania a beth qd eſt domus ꝛ phanos apparitio.qꝛ miraculo facto in domo verꝰ deus apparuit Ipa inſup die reuoluto anno cū eſſꝫ chriſtus annoꝝ triginta vnius ꝛ.xiij.dierū.ſaciauit quinqꝫ milia hoim̄ de quinqꝫ panibꝰ.ſic dicit Beda. Et ob hoc vocat phagiphania a phage vel phagin qd eſt bucca vel mādu care. et phanos apparitio.

Epiphia.oꝝ.plis numeri ge.neu.ſunt ornamēta equoꝝ.vt frena vel pectoralia. Vñ Oratiꝰ Optat epiphia bos piger.optat arare caballꝰ. Jñ epiphiare.i.equū totaliter ornare.

Epirhediū.dij.n.s.ꝛ epirhedia in pli dicūtur ꝓprie parua ꝛ minora vehicula.

Epiſcopꝰ.pi.i.ꝑſul.ꝛ dr ab epi qd eſt ſupra et ſcopim qd eſt intēdere vl' ſpeculari q̄ſi ſup ſpeculator ꝛ ſupintēdēs curā ſubditoꝝ gerēs. Vl dr ab epi ꝛ copos qd eſt labor. q̄ſi ſup laborās. ſcʒ ſup gregē ſuū.ꝛ eſt nomē operis ꝛ oneris.vt Pap.dicit ſm illud apl'i. Qui epiſcopatū deſiderat.bonū opus deſiderat.ſed nunc magis videtur honeris q̄ȝ honoris. Jñ hic ꝛ hec epalis ꝛ hoc le.ꝛ aduerbiū epaliter.ꝛ hic epatus.us.ui. et hoc epiſcopū.pij.i. dignitas vel officiū epi.

Epiſynallepha.f.p.i.ꝯcurſus duarū vocaliuʒ in eadē ſyllaba ꝛ in eadē dictione poſitaꝝ cum colliſiōe vtriuſqꝫ. Hec alio noīe dicit ſyneresis ſm quoſdam. Vñ dicit Pap. Epiſynallepha

vel ſynereſis eſt conglutinatio duaꝝ ſillabaꝝ
in vnā vt neri pro nerei.
Epiſtiliū n.s.ē capitellū qd̄ ſupponit̄ colūne
et dr̄ ab epi.ꝛ ſtil9.qꝛ ſupponit̄ ſtilo columne
Vn̄ epiſtilia dicūtur q̄ſi ſup ſtilos.i.ſup colū
nas Et nota ꝙ tres ſꝫ partes colūne.ſ.baſ.i.
fundamētū.ſtil9.ſ.illud rcm̄ qd̄ ſup baſim eri
gitur.Epiſtiliū vero dr̄ illd̄ qd̄ ſtilo ſuppoit̄
Epl'a f.p.ē legatio lr̄alis abſenti perſone vel
abſentib9 mittētis plene ſignificās volūtatē.
et dicit̄ ab epi.et ſtolon.quod eſt miſſio quaſi
ſupramiſſio.qꝛ ſupra intentiōem mittētis gē
rit officiū nūcij.vel qꝛ epl'a i dignitate p̄emi/
net ſimplici miſſioni Jn̄ epl'aris.cō.t.ꝛ hoc re
quod eſt epl'e.vel qd̄ ꝑtinet ad epl'am.Et hoc
epiſtolare ris.et hoc epiſtolarium.i.liber epi/
ſtolarium.
Epithaphiū ij..n.s.ē ſcriptura ſiue titul9 i la
pidib9 ſepulchrorū ſcriptus.et dr̄ ab epi ꝛ ta/
phos qd̄ ē tumulū vel ſepulcrū
Epithelamiū mij.i.cātus q̄ fit ſ' thalamū.i.
ſup ſpōſū vel ſpōſā Jn̄ epithalami9.mia.miū
ſm̄ Hug.Pap.dt̄ Epithalamia ſꝫ carmina
nuptiarū.q̄ decantātur a ſcholaſticis in hono
rē ſpōſi et ſpōſe. Hoc primū Salomō edidit
in laudē xp̄i et eccle.ex quo gētiles epithalami
uꝫ ſibi vēdicauerūt Vn̄ hiero.in epl'a ad Pau
linū.c.vij. Salomon pacificus et amabilis
domini mores corrigit.naturā docet.ecclaꝫ iū
git et xp̄m.ſanctarū nuptiarū dulce canit epi/
thalamium.
Epithematic9 ca.cū.i.ſuppoſitus vel appoſit9
Vn̄ ipe ipſa ipm̄ dicit̄ epithemateton.i.appo
ſitiuū.qꝛ apponit̄.i.iūgitur cū prima ꝛ ſcd̄a ꝛ
tercia ꝑſonis.vt Jpſe lego ipſe legis ipſe legit
Epithetū ti.ē adiectiuū qd̄libet.et dr̄ ab epi.
et theſis qꝛ ſupponitur. Sed ꝓprie epithetū
dicitur illud adiectiuū qd̄ ꝯuenit oi rei alicu/
ius maneriei ſed nō ſoli.vt cygni ē epithetum
albus et corui niger Jtē epithetū dr̄ accidens
quod ē ꝓp̄m.ſꝫ differūt.qꝛ epithetuꝫ ē qd̄ ꝯue
nit oi rei alicui9 maneriei ſꝫ nō ſoli.vt eē nigrū
cōuenit coruo.ſed non ſoli. Propriuꝫ vero oi
bus vnius maneriei rebus et ſolis cōuenit Jn̄
epitheton dr̄ quedā figura cū tale accidēs vel
adiectiuū additur tali rei immediate.
Epitoma.tis.n.t.vel epitome.meſ.i.abbreuia
tio ſermois.ꝛ dr̄ ab epi.ꝛ tom9 vel tomos di
uiſio.preciſio.q̄ſi preſectio ſermōis Vn̄ Hie
ronimus dt̄ in epl'a ad Paulinū. Paralipo/
menon liber inſtrumenti veteris epitome tan
t9 ac talis ē.ꝛc. Dr̄ aūt epitomia abbreuiatio
veteris teſtamēti quod dr̄ inſtrm̄.qꝛ inſtituit
in doctrinā fidei ꝛ moꝝ.et ponit̄ hic abſolute ꝓ
abbreuiatiōe qꝛ breuit̄ tāgit p̄miſſa Jn̄ epito
maticus ca.cū.i.breuiter dicēs vel dictus
Epithymū mi.i.flos thymi.ꝛ ē tymbre ſil'is.
et dr̄ ab epi.ꝛ thimū quod ē flos.qꝛ ſolꝫ ſup/
pōi a medic(alijs adiutorijs p̄cedentib9 Jnde
epithymic9 ca.cū.i.cōcupiſcibile Et epithymū
etiā dicit̄ thuribuluꝫ qd̄ alio noīe dr̄ thymea
materiū a ſuppoſitiōe thymioꝝ.qd̄ alio noīe
dicitur thuricremulum Vn̄ dicitur. Pōe thy
mama in thuricremulo.
Epiſenſis eſt eiuſdē verbi in eodem verſu ſine
aliq̄ dilatione congeminatio vt Meme Jtē
Conſurge cōſurge
Epitrophiū n.s.eſt domus in qua alunt̄ pau
peres infantes.
Epos grece.latine dicitur laus.
Epto.onis.i.memoria.
Epudoratus a.ū.i.extra pudorē poſitus
Epudorus a.ū.i.extra pudorē.i.verecundiaꝫ
impudēs.ꝛ dicit̄ ab e.et pudorus quod' ē pu
dore plenus
Epulū li.n.g.in ſingl'ari.ꝛ he epule.arū.i plu
rali ē eteroclitū genere ꝛ declinatione.dicit̄ q̄ſi
opulū ab opulentia rerū. Et dr̄ ſm̄ quoſdam
epulū ꝓ corꝑali.ſed epule arū ꝓ ſpūali.i. ꝓ re
fectiōe ſcie vel ꝟtutis Vn̄ Plato in Thi. Ue
niſtis ad epulas heſternas.
Epulon9 ni.m.s.i.gluto.epul' dedit9 q̄ alit̄ dr̄
hic epulo onis. Vn̄ Aug9 de ciuitate dei Epulo
nes etiā deos Jouis paraſitos eē dixerūt.
Epulus.i.lux.

E ante Q

Equabilis lis.con.t.ꝛ hoc le.ꝛ ꝑ ſyncopā.hic
et hec eq̄lis ꝛ hoc le.i.ſil'is i q̄litate ꝛ dicit̄ ab
equo eq̄s. Jn̄ hec equalitas tatis.ꝛ eq̄lit̄.ꝛ ꝑ
ꝯpoſitionē inequabilis.vel inequalis.ieq̄le.
in equalitas in equaliter.ineq̄bilitas.ieq̄bilit̄
Equanimis.con.t.et hoc me.ꝛ eq̄nimus a.ū.
id ē equi et paciētis aī. Jn̄ eq̄nimitas tatꝫ.i.
animi equitas ꝛ paciētia
Equari9 rij.i.cuſtos eq̄rū ꝛ dicit̄ ab equus eq̄
Jnde etiā equaria rie.
Eques eq̄tis cō.t.i.miles. Jn̄ hec eq̄tiſſa feia
eq̄trans.et cor e.ſicut equ9 ſubſtātiuū Vn̄ q̇dā
Et mō vadit eques qui ſolet ire pedes
Equeſter cō.t.vel equeſtris.ꝛ hoc equeſtre vl'
potius ſꝫ modernos hic eq̄ſter.hec tris.ꝛ hoc
equeſtre.q̄ vadit i equo.et dicit̄ ab equus equi
Unde ij. Machabeorū xi. Apparuit prece/
dens eos equeſter. Equeſter etiā ſm̄ Papiam
ſumit̄ ꝓ illo qui certaminib9 medi9 interue/

rit.ꝓ quē vtraqꝫ pars equā fidē ſectatur ⁊ tūc
videtur dici ab equus equa equū
Equeſtris etiā dignitas erat i his qui rhomā
cuſtodiebāt Nā ⁊ hi hn̄tur ꝓ abſentib⁹ reipu
blice cā. Et dr̄ Accurſ. ꝙ aliq erāt pſidētes .qꝛ
ſimplex militia nō erat dignitas.
Eq̄diū dij. idē eſt ꝙ eq̄noctiū. q̄ſi eq̄tas dierū
cū noctib⁹ Jn̄ hic et hec equidialis. et hoc le.
id eſt equinoctialis.
Equiferus ri.m.s.pe.cor.i.fer⁹ equus ⁊ ſilue
ſtris ⁊ dicitur ab equus et ferus.
Equiman⁹ ns.nū. qui equaliter vtraqꝫ manū
ad gladium vel ad aliud tenendum vtitur. et
dicitur ab equus ⁊ manus.
Equinoctiū tij.i.eq̄litas noctiū cū dieb⁹ ⁊ fit
bis in anno.ſ.in feſto ſcē crucis ⁊ idib⁹ martij
Vn̄. Equa crucis feſtū dat tpa martis ⁊ idus
Itē equinoctiū ē maxia diei artificialis et no
ctis adequatio. Jn̄ hic ⁊ hec equinoctial' ⁊ h
le. et hic equinoctialis et lis. tā ꝓ paralello q̄ꝫ
pro cozulo in quo fit equinoctiū
Equiritia cie. vel equiria ē armentū equoꝝ vl'
vaccaꝝ. et dicitur ab equus.
Equiſtatiū tij.n.s.i.ſtabulū vbi equi ſtāt ⁊ di
citur ab equus et ſto ſtas.
Eq̄tania nie quedā terra. et dr̄ ab equitate aq̄
cuiuſdā fluuij. qꝛ fere eā cingit. vel ꝓ contrariū
qꝛ oblique eā cingit. vl' dr̄ ab aq̄. Jn̄ equitani
c⁹ ca.cū.pe.cor de illa terra exn̄s.
Eq̄tatus us.ui.i.act⁹ equitādi. vel ml'titudo
equitū. Vn̄ in Canticis. Equitatui i currib⁹
Pharaonis aſſilaui te.
Equiuoc⁹ ca.cū. qd̄ vna voce pl'a ſignificat
Et deſcribitur ſic Eq̄uoca ſtꝫ quoꝝ ſolū nomē
ē cōe ⁊ ſm illud nomē rō ſubſtātie ē diuerſa.
vt cū aīal ſignificet aīal verū ⁊ aīal pictū. no/
mē eſt eis cōe ſolū et rō ſbe vtriuſqꝫ ſꝫ illd̄ no
men ē diuerſa Dicim⁹ eni de leōe picto i piete
Ecce terribile aīal. et de aīali vero quod ē leo
idem dicimus equiuocādo hoc nomē aīal ad
vtrūqꝫ Itē eq̄uocatio ſic deſcribit' Eſt eiuſdeꝫ
dictionis diuerſa intentio ſiue ſigtio Vel ſm
alios Equiuocatio ē cū diuerſe rerū rōnes in
eodē noīe ſimpliciter vniūtur.
Equor oris n.t.i.mare trāquillū. et dr̄ ab eq̄li
tate Vn̄ Cū fremit eē fretū mare dicas cū ſit
amarū Pōtus pōte caret. ſed ab eq̄ dr̄ equor.
Equuleus lei.m.s. pro quodam tormento fa
cto ad modū eq̄ ſm Hugꝫ Pap. ꝯo dr̄ Equu
lus vel equuleus dimi. ab equ⁹. i. puus equus
vel genus tormenti.
Equus qui.m.s.i.caballus. et dr̄ ab equ⁹ eq̄
equū. eo ꝙ eq̄ currat. Vl' dr̄ ab eq̄ as. qꝛ olim

qn̄ equi gradibus iungebant' equabant' Inde
equa eque feminina equi. ⁊ equinus na.nū po
p.i. res eq̄ vel ad equū ptinēs Et ſcribit' p e. ſe
lā et corripit primā Sꝫ equ⁹ a.ū. ſcribit' p ae.
diphthongum. ⁊ pducit primā Vn̄. Non ē di
gn⁹ equo cui charior eſt equus equo. Miles
pungit equuꝫ. ſed index iudicat equuꝫ. Et no
ta ꝙ nomina equoꝝ et genera ſunt diuerſa. et
diuerſis de cauſis impoſita Equus nanqꝫ ē ge
nerale nomē omniuꝫ equoꝝ Caballus dicit'
quaſi cauallus. quia pede cauat terram. vel qꝛ
pedem habet cauum vt dextrari⁹. Vel cabo di
citur equus caſtratus. quaſi cauo. iū caball⁹ qi
diminutiuū. i. vilis equus. Dextrari⁹ dicitur
qꝛ ꝓ dextrā ducitur. Palefredus dr̄ a paſſu ⁊ le
ni et frenor ducendo. qꝛ leni paſſu ꝓ frenum
ducitur et idem dr̄ gradarius a gradu. ⁊ dr̄ ſic
Gradarius eſt equus mollis inceſſus ſine ſuc
ceſſura incedens Item poteſt dici mannus. qꝛ
manu nitatur ⁊ ducatur. vel quia manſuetudi
ne manū ſequitur. Veredus dicitur equus q̄
vehit rhedā. Badius dicitur equus quaſi va
dius a vado is. quia fortius vadit inter cetēa
aīalia. Ipſe eſt etiaꝫ ſpadix. quē frenaticū vo/
cant. Et dicitur ſpadix a colore palme. quaꝫ ſi
culi ſpadicam vocant. ⁊ eſt glaucus qui quaſi
pictos habet oculos. et quodam ſplendore p
fuſos. Nam glaucō album greci dicunt Et ſci
as ꝙ equi non coeunt cuꝫ matribus ſicut nec
cameli.
Equus equa equū. i. rectus iuſtus. Et differt
a iuſto. quia iuſtus ex lege ē q̄ſi ius cuſtodiēs
Equus equa equū ex natura Jn̄ equitas tatſ.
et eſt ꝯueniētia reꝝ que cūcta coeq̄pat. et in pa
ribus rōnibus paria iura. vel iudicia deſideat
vt C. ad. l. falci. l. fi. verbi gratia Mutuaſti mi
hi centum aureos mutuo. mō equū eſt vt iſti
numerationi conueniat ſolutio ſm eandē q̄li
tatem et quantitatem. vt. ff. ſi cer. pe. l. mutuuꝫ
Item dedi tibi damnum centum aureoꝝ. di/
gnum equum et iuſtum eſt vt ſm eandeꝫ q̄ti
tatem damnum tibi reſartiam Equitas etiaꝫ
dicitur quedam mitigatio temperās iuriſ ſcri
pti rigorem.

E ante R

Era ere. f.p.i. pecūia ſiue moneta. et dr̄ ab es
Eramentū ti.n.s.ē inſtrm̄ de ere. ſicut ferramē
tū de ferro. ⁊ dr̄ ab es
Erari⁹ rij.m.s.i. monetari⁹ et hec eraria. i. mo/
netaria. vel erari⁹ ſiue eraria dr̄ q̄cūqꝫ vel q̄cū/
qꝫ opatur in ere Item erarius ria. riū. qd̄ ad es
vel ad erā pertinet.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Eregione.i.ex oppoſito.ſicut vna regio oppō/nitur aliJ.vt ɔtra eā diſtingit̃.⁊ ē qdā irregu/laris vocū ɔgeries potiꝰ qꝫ cōpoſito.
Ereus.a.ū.⁊ eneus.a.ū.in eodē ſēſu ſcꝫ qd̄ cō/ſtat ex ere.
Ergaſteriū.riJ.n.s.ē locus vbi aliqd̄ opꝰ fit.et dr̄ ab erge qd̄ ē opus.⁊ ſterion qd̄ ē ſtatio:q̄ſi opaTia ſtacō.Et ergaſteriū dr̄ magiſterium qd̄ fit in tali loco.
Ergaſtulū.li.n.s.i.carcer ruſticꝰ ⁊ locus dāna toꝝ.ſ.ad quē rei ligati mittebāt̃ ⁊ ibi opabāt̃ ſibi iniuncta.Vn̄ Exo.vi.de ergaſtulo egypcō rū dr̄.Inuenit̃ etiā qn̄qꝫ pro carcere corpis in quo aīa in hac vita tenetur quaſi incarcerata. Item ergaſtula dicuntur vincula ⁊ compedes quibus illi qui erant in ergaſtulis ligabantur Vn̄ Lucanus in.v. Vt primū fortuna redit ſuilla ſoluit Agmina cōſlato ſeuas ergaſtulo ferro exacuere.Pap.ſo dic.Ergaſtulum car/cer vl̄ locus vbi damnati marmora ſecāt aut aliquid opantur Itē ergaſtulū durū opus ali quod dr̄.
Ergata.te.ɔ.p.i.opator vl̄ vicinus
Erga grece.latie dr̄ opus
Erica.ce.f.p.dicit̃ ab vro.q̄ſi vrica.qꝛ ignee ſit virtutis.
Ericanꝰ.a.ū.pe.cor.q̄ canit cuꝫ ere.⁊ dr̄ ab es. eris.⁊ cano.Idē dr̄ eriſonus.
Ericius vl̄ iricius ē aīal ſpinis ſuis coopertum. ⁊ dr̄ ab erigo is.qꝛ erigit ſe qn̄ ſpinis claudit̃. quibus vndiqꝫ ptectus eſt ɔtra inſidias.Nā ſtatim cū aliquid preſenſerit prius ſe ſurrigit. et in globum conuerſus ſe in ſua recolligit ar/ma.Huiꝰ q̄dā prudentia eſt.qꝛ vitem aſcen/dit ⁊ vuam excutit.vt acini cadant ſup terrā tunc ſpinis ſuis volutat ſe ſup illos ita vt aci ni figātur i ſpinis ſuis.⁊ ſic portat eſcā filiJs ſuis.Idē aīal eſt erinaciꝰ ⁊ irinacius.Quidā tn̄ dicūt q̄ ſunt diuerſa aīalia.Dicūt em̄ q̄ eri naciJ ſūt aīalia de cauernis petraꝝ aggregatim pcedētia.Ericiꝰ figurā pcelli lactātis hꝫ.ſꝫ de foris ſpinoſus eſt.
Eridanus.i.padus.
Erinnys.nys.vl̄ dis.i.furia infernalis.⁊ dici tur ab eris grece qd̄ latine dr̄ lis.q̄ſi ad liteꝫ ⁊ diſcordia nata.⁊ pdu.ri.Vn̄ q̄dā Egre qꝫ no tat litē.ſcat erinnys idē.
Eripes.dis.gē.oīs q̄ hꝫ pedes ereos.⁊ dr̄ ab es et pes.
Eris grece latie dr̄ lis.Itē eris ē ṽbū futurū indicatiui de ſum.es.eſt.⁊ cor.pmā.Itē eris ē gtūs huiꝰ noīs es.⁊ pdu.pmā.Vn̄ q̄dā Ver bū fiet eris.gtūs dr̄ eris.

Eriſonꝰ.na.nū.pe.cor.q̄ ſonat cum ere.⁊ dr̄ ab es.⁊ ſono.nas.Idē ⁊ ericanus.
Erpica.ce.f.p.inſtrumētū ruſticoꝝ ad terēdas glebas.⁊ trahit̃ a bobus.⁊ dicitur erpica q̄ſi arpica.ab arpe quod eſt rape.Vl̄ q̄ſi arapeta.i. arata petens.priꝰ em̄ terra aratur ⁊ poſtea erpi catur.Vn̄ erpicarius.q̄ erpicā facit vl̄ trahit.⁊ pt adiectiue declinari erpicarius.a.ū.Inde et erpico.as.
Erro.onis.m.t.i.q̄libet vagus ⁊ inſtabil̄ ⁊ dr̄ ab erro.as.Vn̄ Oratiꝰ in ſmonibꝰ.Teqꝫ ip/ſum vitas fugitiuꝰ ⁊ erro.Vl̄ erro ē puſillꝰ fu/gitiuꝰ.q̄ nō q̄dē fugit.ſꝫ ex ɔſuetudine q̄dā ab errare ſolet ⁊ freq̄nter ſine cauſa vagat̃ tpibus qꝫ in rebꝰ nugatoriJs cōſūptis.tandē licet ſerō redit ad dn̄m.vt.l.ſi q̄s ſit fugitiuꝰ.§.erroꝝ. ff.de edi.edic.
Error ē qn̄ aliq̄d aliter ɔtingit.vl̄ alid̄ ē qꝫ cre ditur vl̄ putat̃.
Errocalculi ē error ɔputacōis.veteres em̄ cō/putabāt p lapillos.q̄ calculi vocabant̃.pro eo q̄ pedibꝰ aliqn̄ calcātur
Error intolerabil̄ ē error a iure reprobatꝰ
Eruca.ce.f.p.ē modicꝰ vermis frondiū ⁊ dici/tur ab erodo.dis.q̄ſi eroda.Itē eruca ē quedā herba.⁊ tūc dr̄ ab vro.is.q̄ſi vrica.eo q̄ ignee ſit ṽtutis ⁊ in cibo ſepe ſūpta veneris incendiū ſepe moueat ⁊ cor.pe.Vn̄ Ouidiꝰ Nō te minꝰ erucas iubeo vitare ſolaces.
Erugo.ginis.i.ſanguiſuga.Itē erugo vicium rodēs ferrū.⁊ ſegetes.⁊ naſcit̃ hec corruptio ex minutiſſima pluuia circa feſtū ſcī Ioānis Et ponitur ſepe p amore pecunie.⁊ dr̄ ab erodo.eo q̄ erodat.Vl̄ dr̄ ab es eris.⁊ ſm h̄ ē ppie erꝫ Vn̄ dicitur erugo quaſi eris rubigo.ſicut fer/rugo ferri rubigo.Vn̄ erugineus.nea.neuꝫ.i.de erugine exn̄s.⁊ eruginoſus.ſa.ſum.i.erugine plenꝰ ⁊ pdu.ru.Vn̄ Matth.vi.Vbi nec eru go nec tinea demolit̃.
Erumna.ne.f.p.i.miſeria.inopia.calamitas. et dr̄ ab e.⁊ rumē.q̄ſi extra rumen.i.cibū.Inde erūnoſus.ſa.ſum.i.miſer.pauper.inops.ſic di/ctus.qꝛ p inopiā miſer factꝰ eſuriat ⁊ ſitiat Et erūno.nas.i.inopē ⁊ miſeꝝ facē.
Erutus.ta.tum.pe.cor.i.extra raptus vl̄ erep/tus aut euerſus.Unde Zacharie.iiJ.Torris erutus de igne.

E ante S

Es.eris.n.t.dr̄ ab aer eo q̄ ſit eiuſdē coloꝝ cū aere.Vn̄ hoc erariū.riJ.locꝰ vbi pecunia publi/ca reponit̃.qꝛ olim priꝰ ibi es reponebat̃.Es eī prius olim fuit in vſu.auro ⁊ argēto.⁊ ferro.

nondū inuētis. ex qb⁹ metall' q̄zuis poſtea facta fuiſſet pecunia. nomē tn̄ erarij permāſit ab eo metallo. vn̄ pecunia initiū ſumpſit. ⁊ q₂ es vtpote pͥus inuentū habebat̄ in vſu cūctiſ ibꝫ metallis. in̄ ē q̄ inuenit̄ ꝓ q̄libet metallo generaliter. ⁊ ſcribit̄ p ae.

Eſca. ſce. f. p. ab edo. es dr̄. ⁊ dr̄ eſca. eo q̄ eā os capiat. ⁊ ē etymo. Jn̄ eſcoſus. ſa. ſū. i. eſcis plenus pinguis craſſus.

Eſcale. lis. n. t. dr̄ q̄d libet vas ad eſcas deferendas l' accipiēdas aptū.

Eſcaria. rie. f. p. i. mēſa eſcis plena

Eſcari⁹. rij. m. s. q̄dā piſcis ſic dict⁹. q₂ ſol⁹ eſcā ruminare phibet̄. nā alij piſces nō rumināt.

Eſchynes ⁊ Demoſthenes fuer̄t duo oratoēs Eſchynes impugnauit cām Ctheſifontis. ⁊ demoſthenes defēdit ⁊ pualuit. ⁊ cor. pe. De his facit mētionē Hieronym⁹ in ep'la ad Paulinū. ij⁹. cap̄.

Eſculēt⁹. ta. tū. i. pinguis l' eſcis plen⁹ Jn̄ eſculētia. tie. i. pinguedo craſſitudo.

Eſculetū. ti. pe. pdu. loc⁹ vbi mł'te creſcūt eſculi. ⁊ dr̄ ab eſculus

Eſculus. li. f. s. ē arbor cui⁹ fruct⁹ eſca ē. ⁊ vt dicūt q̄dā ē ſorb⁹ l' neſpus ſm̄ Hug. et ſm̄ Pap̄ ē arbor glādifera.

Eſebon. interp̄tat̄ cingulū triſticie vł' cogitacō meroris.

Eſquilie. liarꝫ. plr̄is nūi q̄dā vicus rhome vbi erat vſtrina publica. Vn̄ Juuenal'. Eſq̄lias dictū q̄ pctūt a vimine collē. Qui loc⁹ dr̄ hebraice carnariū. Et dr̄ ille loc⁹ eſq̄lie q̄ſi alitū eſce. q₂ aues ibi cōedebāt hoīm cadauera Vn̄ q̄dā mons vicin⁹ dict⁹ ē eſq̄lin⁹.

Eſſedū. di. gen⁹ ē vehiculi. vn̄ Orati⁹ Eſſeda feſtināt. ⁊ cor. pe.

Eſſentia. tie. f. p. i. ſuba vł' pꝓetas eſſendi. Jn̄ h̄ ⁊ hec eſſential'. ⁊ h̄ le. Jn̄ eſſentialr̄ ⁊ eſſentialitas ſm̄ Hugł. Pap̄. ſᷣo dr̄. Eſſentia ſuba natura vł' eternitas. eo q̄ ſp ē. Et differt eſſentia ab eſſe. q₂ eē ē act⁹ eēntie. Eſſentia āt dr̄ cuius act⁹ ē eē. Subſiſtētia cui⁹ act⁹ ē ſubſiſtē. Subſtātia cui⁹ act⁹ ē ſubſtare.

Eſtas. atꝫ. f. t. ē q̄rta ps anni. ⁊ ē calida ⁊ ſicca Et ſūt q̄ttuor tpa āni. ſcꝫ hyems. ver. eſtas. autūnus. Vn̄ Dat Clemēs hyemē. Dat Petrus ver cathedrat⁹. Eſtuat Vrbanus. autumnat Bartholomeus.

Eſtacula. le. dimi. i. pua eſtas.

Eſtifer. fera. ferū. pe. cor. i. ferēs eſtatē. vł' eſtū. ⁊ dr̄ ab eſtas vł' eſtus ⁊ fero.

Eſtiuus. ua. uū. i. ad eſtatē ptinēs Vn̄ Eſtiua vorꝫ. plr̄iter dicūtur loca in nemorib⁹ vbi i eſtate beſtie ſub vmbra morātur vt vitēt calorem. Itē ab eſtas vł' eſtiu⁹ dr̄ h̄ ⁊ hec eſtiual'. ⁊ h̄ le. id eſt ad eſtatē vł' ad eſtiuū ptinēs.

Eſtor. oris. i. vorator epulo mādnc⁹ mandar ardelio. ⁊ dr̄ ab edo. es.

Eſtrix. cis. f. t. i. mł'ier guloſa.

Eſtuus. us. ui. dr̄ q̄ſi vſt⁹. i. calor feruor. Jnde eſtuoſus. ſa. ſū. i. plen⁹ eſtu.

Eſus. ſa. ſū. i. comeſt⁹. corroſus.

E ante T

Etacula. le. dimi. i. pua etas.

Etas. etatꝫ. f. t. dr̄ ab euo. q̄ſi euitas. Etas plerūqꝫ ꝓ vno anno ⁊ ꝓ ſeptē ⁊ ꝓ centū ⁊ ꝓ quouis tpe ſic dcā. q̄ſi euitas. ſ. ſilitudo eui. Nam euū ē etas ppetua. cui⁹ nec initium nec finis extrem⁹ noſcit̄. q̄d greci vocant eonas. q̄d aliqn̄ apd̄ eos ꝓ ſclo q̄nqꝫ ꝓ eterno poit̄. Vn̄ apd̄ latinos ē deriuatm̄ ab euū vł' ab eē ppt' ei⁹ durabilitatē. Jn̄ etas dr̄ duob⁹ mois. aut mūdi aut hoīs. Mundo aūt nō aſſignāt̄ etates q̄ntum ad ſubſtantiā. q₂ ſic imppetuū durabit. ſꝫ q̄ntū ad ſtatū. ſic eīm tranſibit mundus. q₂ pterit figura mūdi ſm̄ apl'm Figura inq̄t. nō eſt ſubſtātia. Et ſic mūdus antiq̄tur ⁊ ſeneſcit. ⁊ ſm̄ hoc diſtinguūtur mūdi etates methaphorice ad ſilitudinē etatis vni⁹ hoīs. Variātur eīm in hoīe etates ſm̄ duas notabiles varietates in ſtatu ipius Vn̄ pͥma etas hoīs dr̄ infantia vſqꝫ ad ſeptē annos. Exinde vſqꝫ ad q̄ttuordecim annos eſt etas ſcd̄a ſcꝫ pueritia. necdū ad generandū apta. Vn̄ puer dr̄ a puritate. q₂ purus ē. necdū lanuginē ⁊ florē habet genarū. Tercia etas ē adoleſcētia ad gignēdū apta et adulta. q̄ porrogat̄ vſqꝫ ad vigintiocto annos q̄ tres etates ꝯputātur q̄nqꝫ pro vna. Quarta eſt iuuētus firmiſſima oīm aliarꝫ etatū finiēs in q̄nq̄geſimo anno. Quinta ē ſenioris. i. grauitas. q̄ eſt declinacō a iuuētute in iuuentutem nōdū ſenect⁹. ſꝫ iā nō iuuēt⁹. q₂ ſenioris etas ē. quā greci pſbiteri vocāt. Nā ſenex apd̄ grecos nō pſbyter. ſed geron dicit̄. q̄ etas a q̄nq̄geſimo anno incipiens in. lxx. anno terminatur. Sexta etas ē ſenect⁹ q̄ nullo annorꝫ termino finit̄. ſed p⁹ illas q̄nqꝫ etates q̄ntūcūqꝫ vite eſt ſenectuti deputat̄. Seniū aūt ē vltima ps ſenectutis. durās vſqꝫ ad finē. dcā ſic. q₂ termin⁹ ſexte etatis. Etates aūt mūdi ſic diſtinguunt̄. Nā pͥma etas mūdi fuit ab Adā vſqꝫ ad Noe in q̄ fuit generꝫ hūani inſtitutio ⁊ lapſus. Secūda a Noe vſqꝫ ad Abraā in qua fuit generꝫ hūani deſtructō p diluuiū. ⁊ renouacō. Tercia fuit ab Abraā vſqꝫ ad Dauid. in qua fuit cir-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

circūciſiōis ⁊ legꝭ inſtitutio. Quarta a dauid vſq; ad trāſmigtionē babylonis ſiue Iude in babyloniā. in q̄ lex floruit ſub regibꝰ ⁊ ꝓphis Quinta a trāſmigtiōe babylonis vſq; ad xp̄z in q̄ fuit ꝓpli captiuatio ⁊ liberatio. Sexta a chriſto vſq; ad finē mūdi. in q̄ ē generꝭ huma ni redēptio. In ſeptima ḡ etate ⁊ vltia. venit chriſtꝰ. Vn̄ dicit ap̄lus ad Corinth. Nos ſu/ mus in quos fines ſeculoꝝ deuenerūt. Et no/ ta q̄ a ꝑncipio mūdi vſq; ad incarnationē xp̄i fluxerūt anni q̄nq; milia ducētiviginti octo. ſi cut dicūt Proſp ⁊ Euſebiꝰ ceſarieſis ⁊ Hie/ roꝰ in cronicꝭ ſuis. Oroſiꝰ aūt preſbr ſcribēs ad Auguſtinū dicit ſic. Sūt ab Adam p̄mo hoīe vſq; ad ninū magnū vt dicūt regē q̄n na tus ē Abraā anni tria milia centuz octoginta q̄ttuor. q̄ ab omnibꝰ hiſtoriogꝑhis, vel omiſſi vel ignorati ſūt. A Nino autez vel ab Abraā vſq; ad ceſarē Auguſtū. i. vſq; ad natiuitatem chriſti q̄ fuit anno imperij ceſaris q̄dragesimo ſecūdo facta pace cū parthis iā porte nō clauſe ſunt. ⁊ bella toto orbe ceſſauerūt colliguntꝰ an/ ni duo milia quindecim. ⁊ ſic colliguntur an/ ni q̄nq; milia centū ⁊ nonaginta nouē a p̄nci/ pio mūdi vſq; ad chriſtū

Etas legitima ſemꝑ intelligitꝰ de naturali non de ea q̄ ꝑ p̄ncipis bn̄ficiū impletꝰ. vt. C. de his q̄ ve. eta. imple. l. vltꝭ.

Etas pupillaris eſt minor. xiiij. annis in ma/ ſculis. in femina. xij. ff. de ver. ſig. l. pupillus

Etas pubertatis diūſimode accipitꝰ. Nam in nuptijs ꝯhendis etas pubertatis ē in maſcu/ lo. xiiij. annis. ⁊ in femina. xij. annis. vt Inſti. de nuptijs. in p̄n. cū ibi no. Nō aūt idē tp̄s req̄ ritꝰ ſ; alimēta requiruntꝰ vſq; ad pubertatē que debentꝰ maſculo ad. xviij. annū. femie autē vſq; ad. xiiij. ff. de ali. ⁊ ciba. l. mela. ait in p̄n.

Etatꝭ venia ē ꝑuilegiū qd̄ impetrat mior a p̄n cipe vt habeatꝰ pro maiore. Impetrat autē eam maſculus maior. xx. annoꝝ: femina autē ma/ ior. xviij. l. ij. C. de his q̄ ve. eta. impe.

Eternꝰ na nū. dr̄ ab etas. ſ. qd̄ caret p̄ncipio et carebit fine. ſ. qd̄ n̄ habuit p̄ncipiū ſiue eēntie. nec hēbit finē q̄lis eſt ſolꝰ deꝰ. Vn̄ eterne adū. Et vt dr̄ Boetius in. v. liᵒ. de cōſolatiōe. Eter nitas ē interminabilis vite tota ſil' ⁊ perfecta poſſeſſio. Et nota q̄ eternū eſt qd̄ carꝫ p̄ncipio ⁊ fine. Perpetuū qd̄ in tp̄e icipit eſſe ⁊ caret fi/ ne. Sempiternū ē qd̄ cū tp̄e incipit eē ⁊ cum tp̄e deſinit eſſe. Tꝑale ē qd̄ i tp̄e icipit eſſe ⁊ cū tp̄e deſinit eē. Solus ḡ deꝰ eternꝰ eſt. Angeli ⁊ aīe ꝑpetue ſūt. Mundus ⁊ tempꝰ ſempiter/ na. Tꝑalia ſunt hoīes ⁊ hominū facta. Item ab eternꝰ hꝫ ⁊ hec eternalis ⁊ hꝫ le. Vn̄ eternali/ tas tatis. ⁊ eternaliter aduer.

Eter teris. m. t. eſt ſuperiꝰ elementū. ſ. ignis. ⁊ ē nomen grecū. Inde etereꝰ a ū. ⁊ hec etra etre. i. ſplendor eteris. Vn̄ illud in hymno. Quē ter ra pontꝰ ⁊ etra colunt adorāt p̄dicāt. Quidā tn̄ legunt ibi etera. ita q̄ ſit nominatiui caſus. dicimus enim eterem vel etera. Inde hec ete/ ra etere. ſed etra ſm̄ Hugꝭ. debet dici. Cōis tn̄ eccl'ie vſus dicit etera. Item eter dicitꝰ ſuperior ꝑs aeris

Eteroclitū dr̄ dictionū irregulariū ꝯ regulas artis grāmatice variatio. Vel eſt ſigti vel ꝯſig ti in vna ⁊ eadez ꝑte orōnis variatio. ⁊ dr̄ ab eteron qd̄ eſt variū ⁊ cliſis declinatio. Etiam eteroclitū eſt diuerſitas viarū. Itē eterocliſis eſt varia declinatio que hꝫ fieri quattuor mo/ dis genere. vt celum li. in ſingulari. In plurali ꝟo hi celi loꝝ. Compatiōe. vt bonꝰ melior op/ timus. Declinatiōe: vt vas qd̄ in ſingulari eſt tertie declinatiōis ⁊ in pl'i ſecunde. Senſu ſi/ ne ſigtione. vt ops opis. in ſingulari ꝓ auxilio In pl'i. ſ. opes ꝓ diuitijs

Eterogeneus nea neū. pe. cor. i. diuerſaꝝ natu/ rarū. ⁊ dr̄ ab eteros vel eteron. qd̄ eſt diuerſuz ⁊ genus qd̄ eſt natura. vt pꝫ in hoīe q̄ eſt totꝰ eterogeneꝰ. i. diuerſarū naturarū. Hoc etiā pꝫ in ꝑtibus organicꝭ vt in manu vel in pede. q2 manꝰ ⁊ pes cōſtat ex rebus diuerſarū naturaꝝ puta ex pelle carne neruis oſſibꝰ ⁊ venis. Sꝫ aliter ē in homogeneis. q2 in homogeneis to/ tum ⁊ ꝑs ſunt vnius nature. ſicut frumentum piper vinū argentū caro ⁊ oſſa. q2 quelibet ꝑs frumenti frumentum eſt. ⁊ ſic de alijs. Et dica tur homogeneū ab homos quod eſt vnū. ⁊ ge nus natura. q̄ſi vnius nature

Ethicus a ū. pe. cor. i. moralis. ⁊ dr̄ ab ethos qd̄ eſt mos ¶ Vn̄ ethica ce. i. moralitas. vel ſciā que tractat de moribꝰ. Ethicus a um. i. pro/ priū ſm̄ Hugꝭ. Itez vt dr̄ Pap. Ethica genꝰ febris ē cuiꝰ tres ſūt ſpēs. p̄ma ſecūda ⁊ tertia. ⁊ hꝫ eſſe in mēbris. De p̄ma breuitꝰ liberatꝰ ali/ q̄s de ſcd̄a vix. de tertia nūq̄

Etimologia eſt expoſitio vniꝰ vocabuli ꝑ aliū vocabulū. ſiue vnū ſiue plura magis notū vel magis nota in eadē lingua vel diuerſis ſm̄ re rū ꝓprietatē vel l'rarū ſil'itudinē. vt lapis. q̄ſi ledens pedem. piger quaſi pedibꝰ eger. ⁊ dr̄ ab etimos vel etimon grece qd̄ eſt veꝝ latine. ⁊ lo gos ſermo. Vn̄ etimologicus a ū. i. figuratiuꝰ. vel qd̄ ꝑtinet ad etymologiam. vel q̄ etymolo/ gizat. Itē etymologia eſt vna ſpecies grāmati ce ſcīe docēs deſigtis vel ꝯſigtis dictionum.

quarū ſunt q̄ttuoꝛ. ſcʒ oꝛtographia etymologia diaſinthactica ⁊ proſidia

Ethiopeia peie. f. p. i. cōfirmatio moꝝ. in q̄ hominis pſonaʒ fingim⁹ p exprimēdis effectib⁹. etatis. ſtudij foꝛtudinis leticie ſenſus meroꝛiſ audacie. ⁊ dr̄ ab ethos qḋ eſt mos ⁊ poio pois. i. fingo gis. ſm Hugꝰ. Pap̄. dicit. Ethiopeia eſt cū ſermoneʒ ex aliena pſona inducimus vt cū fingimus pſonā mulieris vel vocē

Ethiops p ps ſcribit̄. ⁊ coꝛ. pe. taʒ in ntō q̄ʒ in obliq̄s. Et ethiopes dicti ſūt a filio Cham. q̄ vocatus eſt chus. a q̄ originē traxerūt

Chus eni hebꝛaica lingua ethiops interp̄tat̄. Jn̄ ethiopia pie. f. g. qḋ interp̄tat̄ tenebꝛe. Jn̄ ethiopicus a ū. ⁊ ethiopi⁹ a ū. āb gentilia

Ethos grece latine dr̄ mos

Ethna ne. eſt mons ſicilie. ex igne ⁊ ſulphure dictus

Ethnicus ca cū. pe. coꝛ. i. gentilis

Ethnos grece latine dr̄ gens

Ethronus na nū. pe. coꝛ. q̄ nullū hʒ thronū. ſ. q̄ nullam ptem regni hʒ. ⁊ dicitur ab e ⁊ thronus. quaſi extra thronū

E ante V

Eu grece latine bonū dicit̄. Uel ſm Pap̄. Eu vox rn̄dentꝭ. Eus ꝯo aduer. eſt vocantꝭ

Eua interp̄tat̄ vita ſiue calamita. ſiue ve. Uita. q2 origo fuit naſcendi. Calamitas ⁊ ve. q2 ꝑpter p̄uaricationē cā extitit moriendi. A cadedo eni no⁹ aſſūpſit calamitas q̄i cadamitas

Euan tis. m. t. i. bacchus dict⁹ ſic a voce ſacrificantiū ꝓclamantiū euoe. Uel dr̄ ab eu qḋ ē bonū. q̄ſi bon⁹ deus

Euangeliū bona annūciatio interp̄tat̄. Greci eni eu bonū latine angelus nuncius interpretatur ſm Pap̄. Hugꝰ autē dicit. ꝙ angel⁹ dr̄ ab agios qḋ eſt ſanct⁹. Jn̄ h̄ euāgeliū. i. annūciatio. qḋ cōponit̄ ab eu qḋ eſt bonuʒ. u vocali ꝯuerſa in conſonātē. ⁊ ſic euāgeliū i. bonū nunciū. Jn̄ h̄ euangeliſta ſte. q̄ euāgeliū cōpoſuit

Eucharis ris. vel charidis. i. hō bn̄ gratioſus. ⁊ coꝛ. cha. Un̄ Eccl̄. vi. Et lingua eucharis in bono hoīe abundabit

Euchariſtia ſtie. i. bona gratia vel grāꝝ actio. ⁊ dicit̄ ab eu quod eſt bonuʒ ⁊ charis grā. Uel euchariſtia dr̄ ſacramentū panis ⁊ calicis. ſcʒ ſacrificiū coꝛpoꝛis ⁊ ſanguinis chꝛiſti

Euchius chij. i. bacchus. ⁊ dr̄ ab eu qḋ eſt bonū. ⁊ chios filius q̄ſi bonus fili⁹. q̄ noīe cū Jupiter noīauit cū gigantē interfecit

Endoria rie. f. p. i. bona gloꝛia claritas

Eudulia lie. f. p. i. bonū ſeruitiuʒ. ⁊ dr̄ ab eu qḋ eſt bonū ⁊ dulia qḋ eſt ſeruitus

Euentus us ui. i. caſus finis p̄ncipiuʒ. Unde Ouidi⁹. Exitus acta probat careat ſucceſſib⁹ octo. Quiſquis ab euentu facta notanda putat. De p̄dictis tribus ſignificationibus dicit q̄dā. Euentus dic p̄ncipiū finē quoqʒ caſum

Eueus filius Chanaan. a quo dicti ſunt euei Jpſi ſunt ⁊ gabaonite de ciuitate gabaon. qui ſupplices venerunt ad Joſue

Euſemia mie. i. bona foꝛtuna. ab eu qḋ eſt bonū. Jn̄ quedam virgo dicta eſt Euſemia quaſi bn̄ foꝛtunata

Euſoꝛtuniū nij. i. bonum foꝛtuniū. ⁊ dr̄ ab eu qḋ eſt bonū ⁊ foꝛtunium

Euphꝛates hui⁹ euphꝛatꝭ vel euphꝛate. m. g. ⁊ hoc euphꝛate hui⁹ euphꝛates. eſt fluui⁹ meſopotamie de paradiſo exiens copioſiſſim⁹ gemmis. qui per mediam babyloniā influit. hic ab vbertate nomē accepit. Nā hebꝛaice euphꝛata fertilitas interp̄tatur Meſopotamiā in q̄buſdā locis ita irrigat ſicut Nilus alexandriā ⁊ ꝓdu. pe. Un̄ Lucanus. Tigris ⁊ euphꝛates vno ſe fonte reſoluūt. Jtem Auroꝛa. Frugifer euphꝛates natat hic ꝙ plurima ꝓfert

Euphꝛateus tea teū. dr̄ ab eufrates fluuio. ſʒ effrates p duo ff. ab effrata venit

Euphonia eſt pulcra locutio. vt meridies pro medidies. Et ſm ꝗuoſdā fit dupliciť. Uel qn̄ lr̄a trāſponit̄. vt nobiſcū pro cum nobis. Uel ſcribit̄ ⁊ nō ꝓfert̄. vt circūeo. circūamicto ꝓpter malā ꝯſonoꝛoſitatē. ⁊ dr̄ ab eu qḋ ē bonū ⁊ phonos ſon⁹ q̄ſi bona ſonoꝛitas vel bonus ſonus. Jn̄ euphonic⁹ a ū. i. bn̄ ſonans. Et excuſat cacephaton ſm doctrinale. Un̄. Cū reices que turpe ſonāt euphonia habet̄

Eugenes pe. coꝛ. greci dicūt. ꝙ nos ingenuos vel nobiles. i. boni generis dicimus

Euictio ſm Azo. in ſum. ſic diffinit̄. Euictio eſt rei empte vel ex alia iuſta cā accepta p ſniaʒ iudicꝭ adductio vel vt petat alio euincēte omiſſio. Nec eni ſp eſt neceſſariū rem adduci vt videtur euicta. vt. ff. de euic. §. i.

Euidens tis. oīs g. i. clarus vel aptus. Jn̄ hec euidentia tie. i. aptio vel claritas. Et cōponit̄ cū in. ⁊ dr̄ ineuidēs oīs ge. i. obſcurus vel inapertus. Jn̄ ieuidētia tie. i. obſcuritas

Euilath filius Chus. a q̄ getuli. i. mauri. Jteʒ euilath dr̄ ꝓpꝛiū terre

Euitatus a ū. i. valde vitatus vel euidenter vitatus. ⁊ dr̄ ab euito tas. Uel pōt cōponi ab e ⁊ vita. ⁊ tūc euitatus. i. vita priuatus. Un̄ dicit Pap̄. Euitatus. i. vita p̄uatus. i. perterrit⁹

Eulogiuʒ gij. n. s. i. ſapiētia vel bona fama. vel

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

teſtimoniū vel cantus. Item eulogia dicunt
laudes electe ⁊ ſūmati collecte. vt ſi qs in ima
gine alicui⁹ laudes ſcribat eulogia dicuntur.
Itē eulogia gie. f. g. dr̄ ab eu qđ eſt bonū ⁊ lo/
gus. ⁊ ſūt eulogie bn̄dictiōes ſalutatiōes ⁊ bo
ne donationes. Vn̄ in decretꝭ. xvi. diſ. de eulo/
gys ad ſacra ↄcilia ↄſtitutꝭ. Inde eulogicus a
um. ⁊ eulogius gia giū. i. bn̄dictus
Eumenis dis. f. g. furia infernalis q̄ſi in bono
deficiēs. ⁊ dr̄ ab eu qđ eſt bonū ⁊ mene defect⁹.
⁊ cor. pe. Vn̄ Grecıſ. Eumenides qꝛ deficiunt
bonitate vocant
Eunuchus chi. m. g. grecū eſt. i. ſpado. Et eu/
nuchia chie. i. facies. Sꝫ eunuchie arū. ſūt de/
Euocatio eſt dictionū diūſarū intrā/ ⎱licie
ſitiua adiunctio. ita ꝙ vna trahat ad impro/
prietatē alterius. vt Ego Petrus lego
Euphemiſmos ē bona ꝟbi ꝑ ꝟbo mutatio: vt
Exultabit lingua mea iuſticiā tuā. i. exultādo
ꝓnūciabit. ⁊ dicit ab eu qđ ē bonū ⁊ phemiſ/
mos qđ ē mutatio q̄ſi bōa mutatio. Vn̄ Eu/
phemiſmos erit pro verbo ponere verbū. Ex/
ultat dn̄i vocē mea lingua ſupni
Eupolis. f. t. pe. cor. latine eupoleos grece. i. bo/
na ciuitas. ⁊ dr̄ ab eu qđ eſt bonū. ⁊ polis ciui/
Euprepia pie. i. pulcritudo decoꝛ ⎱tas
Euripus pi. m. s. i maris eſtuatio vl' loc⁹ i ma
ri ꝑiculoſus. ⁊ dr̄ ab eu qđ ē bonū ⁊ ripa. q̄i bo
na ripa. ꝑ ↄ̄triū. Vn̄ Boeti⁹. Eſtuātꝫ more fer
tur euripi. ſm̄ Hug. Pap. dicit. Euripus eſt
reductio maris vel aquarū. qđ fit ſm̄ cremētū
vel decremētū lune
Euroauſter ſtri. ē vēt⁹ collateralis. ⁊ dr̄ ab eu/
ro ⁊ auſter. qꝛ ē int euꝛū ⁊ auſtrū. Inuenit etiā ⎱euroaq̄lo
Europa fuit filia Agenoris regꝭ
libye quā Iupit ab africa raptā. cretā aduerit
⁊ ab ea tertiā ꝑtē mūdi europā vocauit. In̄ eu/
ropicus ca cum. ⁊ europi⁹ pia piuꝫ. Et nota ꝙ
ſūt tres ꝑtes mundi. ſ. europa libya ⁊ aſia. De
q̄bus Lucanus in. vi. Europā miſeri libyam
aſiamqꝫ timere
Eurus ri. m. s. ē ventus flās ab oꝛiēte. ⁊ dr̄ ab
eos eoi. q̄ſi ab eo oꝛiēs
Euſebia bie. i. pietas. In̄ Euſebius. i. pi⁹. ⁊ cō
ponit ab eu qđ ē bonū. ⁊ ſebes qđ eſt pietas q̄ſi
bona pietas. Hinc etiā grece ciconia dr̄ euſe/
bes. i. bone pietatis auis. Fert eni ꝙ ſicut alit a
parētib⁹ dū pua ē. ita poſtmodū ſenes pentes
Euſtochiū. f. s. i. bn̄ fortunata. ⁊ dr̄ ab ⎱alat
eu qđ ē bonū. ⁊ tuchis qđ interpretat fortuna
Euticiani q̇dā heretici dicti ab Eutice cōſtan
tinopolitano abbate q̇ xpꝫ p⁹ hūanā aſſūptio
nē negauit exiſtere in duabus naturꝭ. ſꝫ ſolam
diuinā aſſeruit in eo eſſe naturā
Euū. n. s. i. ſeculū vel tp̄s vl' ſpaciū qđ cū mū
do cepit eſſe. ⁊ dr̄ ab h̄ infinitiuo eē. Euū etiā
eſt preſentarius ſtatus oīm q̇ ſūt ⁊ fuerūt ⁊ fu
tura ſūt. i. in cuius pn̄tia ſunt oīa p̄terita ⁊ fu/
tura tāqꝫ pn̄tia. Inde euiternus na nū. ⁊ euita
neus nea neū. i. ꝑdurabilis in euo

E ante X

Exactio onis. f. t. i. iniuſta petitio
Exactoꝛ oꝛis. i. iniuſtus petitoꝛ
Exactus a ū. i. ꝑfectus ꝑq̇ſit⁹ delectabilis
Exallage eſt mutatio qn̄ pro numero pl'i ſin/
gularis ponit
Examen inis. i. filū mediū q̇ trutina ⁊ ſtatera
regit ⁊ lances equant. Vn̄ ⁊ in lāceis amentū
dicit. Vel examē dr̄ lingula q̇ in foramine tru
tine vertit huc ⁊ illuc. ſm̄ quā ↄſiderat eq̇litas
ponderatoꝝ. Vn̄ ⁊ examē dicit iudiciū diſcre/
tio ꝓbatio inq̇ſitio. Examē etiā dicit apū con
gregatio ⁊ ꝑ trāſlationē hoīm
Exanguis cō. t. ⁊ h̄ gue. i. extra ſanguinem vel
pallidus. ⁊ dicit ab ex ⁊ ſanguis
Exanimatus a ū. i. debilitatus perterrefactus
conſternatus
Excedra dre. ab hydoꝛ vel hydro qđ eſt aq̄ dr̄
hic hydrus vel hydra ſerpēs aq̄ticus. De hy/
dra legit ꝙ fuit draco multoꝝ capitū. qualis
fuit in lerna palude ꝓuincie archadie. Hec la
tine excedra dr̄. qꝛ vno ceſo tria capita excreſce
bāt: Sꝫ h̄ fabuloſū ē. Nā ↄſtat hydrā locum
fuiſſe vomentē aq̄s vaſtantes ciuitatē vicinā.
i q̇ vno meatu clauſo mlt'i erūpebāt. Qđ Her
cules vidēs loca illa cōbuſſit ⁊ ſic aq̄ meatus
clauſit vn̄ ⁊ hydraꝫ dicit iterfeciſſe. Et nota ꝙ
in aliq̇b⁹ libris ſcribit excedra ꝑ d. ⁊ tūc ē ethi
molo. excedra qđ excelſa hydra. In aliq̇b⁹ ꝑ t.
excetra q̄ſi excelſa tria Et iſta lr̄a cōioꝛ eſt ⁊ hꝫ
mediā naturalr̄ ꝓductā. Excetre aūt ↄpat Hie
ro⁹. emulū ſuū propt detractionis ſibiluꝫ. vel
forte. qꝛ qn̄ aufert vna via detrahendi inuenit
detractoꝛ aliā viā vel plures. ¶ Unde in ꝓlogo
Eſdre dicit. Itaqꝫ licet excetra ſibilet victoꝛqꝫ
Sinō incendia iactet. Sinon autē fuit q̇daꝫ
proditoꝛ. cuius īſidijs capta fuit troia. ¶ Et iō
dr̄ victoꝛ cui compat Hiero⁹. emulum ſuū de
tractiōis incendia iacientē
Excelſus a ū. i. altus vel ſublimis. In̄ excelſi/
tudo inis. i. altitudo ſublimitas
Exceptio ē rei defenſio ꝑ quā ſe defendit ⁊ tue/
tur ab actoꝛe. Et ſm̄ Azo. in ſū. C. co. ti. qn̄qꝫ
ponit large ⁊ iꝓꝓꝛie ꝑ omni defenſiōe prout

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

reo cõpetit. etiã ſi nulla actori cõpetit actio. Et
tũc q̇dã vocant eã exceptionem facti. vt qñ ſi/
ne actione q̇s calũnioſe ponit
Exceptio dilatoria eſt q̃ cãm differt. vt inſti. e.
.§. appellant
Exceptio peremptoria ẜz ſpe. vocat ſic. q: actio/
nẽ vel intentionẽ agentis perimit
Exceptio ppetua eſt q̃ ppetuũ hz effectũ. vt cuz
petis a me debitũ. excipio qꝫ tu remiſiſti mihi.
Hec exceptio ppetua dici põt. ꝛ ppetuo cõpetit
qñcũqꝫ actor agit. q: exceptio non cõpetit niſi
q̇s agat. ff. de excep. l. exceptio
Exceptio tpalis ẽ q̃ ad tps vtilis ẽ vt cũ petis
debitũ. excipio qꝫ feciſti pactũ mecũ de nõ peten
do. Hec exceptio vſqꝫ ad ãnũ vtilis eſt. poſtea
ẜo nõ. de qua de reſcrip. c. plerũqꝫ
Exceptio anormala ẽ q̃ nõ ſequit normã alia
rũ. q: põt opponi ante litis cõteſta. ꝛ poſt ꝛ in
fra litis ꝯteſta. vt exceptio excõicatiõis ꝛ alie. ſ.
de q̇bꝰ dubitat an ſint ppetue an tpales. vt exce
ptio mrĩmonij. ꝛ exceptio ñ nũerate pecunie ꝛ
nõ nũerate dotꝭ. vt no. Inſti. de excep. §. appel/
Exceptio rei iudicate nõ põt oppõi qñ lant
fit ſnp eadẽ re ꝛ qñ eſt ex eadẽ cã ꝛ eadẽ pſona
Exceptorius a ũ dr̃ ab excipio pis. Excepto/
ria ſũt q̃ excipiunt vel debẽt excipi
Excidiũ dij. i. deſtructio vel euerſio vel caſus.
Inde excidioſus a ũ. i. excidio plenus
Exciduus dua duũ. qd̃ facile cadit
Excipulũ li. i. venabulũ. ꝛ dr̃ ab excipio is. eo
qꝫ excipiat aprũ venientẽ
Excipuus a ũ. i. precipuus ꝛ melior. ꝛ dicitur
ab excipio pis. q: meliora ſolent excipi ꝛ eligi
quaſi extra alia
Exclamatio ẽ cũ frequent clamat. vt O qui/
bus. o quantis. o qualibus es viduata
Excluſor oris. q̃ excluſarius dr̃. i. ianitor q̃ fo/
ras excludit hoĩes
Excolens entis oĩs ge. q̃ excolit, vel purꝰ ꝛ deli
cioſe ꝛ diligent paratus. ꝛ tunc compatur. ex/
colens tior tiſſimus. Vñ Johãnes caſſianus
dicit. Excolentiores cibi aĩe nõ adimũt puri/
tatem ſi cũ moderamine ſumant
Excolitus ta tũ. i. bñ cultus ꝛ diligenter
Excõicatio. f. t. ẽ ex cõionẽ eccl'ie ſepatio vel cẽ
ſura eccleſiaſtica excludens a cõione fideliũ. xi.
.q. iij. c. nihil. ꝛ. §. euident. Vel ẽ eterne mortꝭ
dãnatio. xi. q. iij. c. nemo epoꝝ. ꝛ. c. nullã. Et ex
cõicatiõis due ſunt ſpẽs q̃ frequent vſitant. de
quibꝰ. iij. q. iiij. Engeldrudã. Vna que maior
ẽ. ꝛ dr̃ anathema. ꝛ excludit ob ingreſſu eccle/
ſie ꝛ a cõione fideliũ ꝛ a ſacramẽtꝭ. Alia mĩor
q̃ ſolũ ſepat a ſacramẽtoꝝ pceptione. de q̃ in. c.
Si celebrat. de celebra. miſſa. ex noſtris
Exconſul eſt q̃ deſijt eſſe cõſul
Excors cordis. oĩs ge. i. iners fatuus inſipiẽs
ꝛ dicitur ab ex ꝛ cor. quaſi extra cor Et iu co/
dẽ ſenſu ex e ꝛ cor. dr̃ ecors dis. ge. oĩs. q̃ſi ſine
corde. Vñ Oratius in epi. Sub domina me/
retrice fuiſſet turpis ꝛ excors
Excrementũ eſt qd̃ ſupexcreſcit. vt in arboribꝰ
qd̃ putat ſeu qd̃ expuimus
Excubie arũ. i. vigilie cuſtodie inſidie
Excuſatio eſt alicuiꝰ iuſte cauſe allegatio in de
fenſionẽ vel ſupportationẽ alicuius. ne cogat
cõparere in iudicio. de quo in. l. ij. ff. ſi q̇s cau/
tionibus.
Excuſator ẜm Azo. eſt q̃ venit ad ꝓponenduz
cauſas abſentias alicuius qui non poterat ſi/
mul rõne ſui vel cauſe procuratorẽ conſtitue/
re. vt in cauſis criminalibus in quibus lꝫ pro
curator nõ interueniat tñ allegatis cauſis ab/
ſentie bñ admittit. vt in. l. abſens. ff. de procu/
ra. vel vocatus erat vt pſonaliter cõpareret
Executor ẜm ſpe. eſt officialis p quẽ litis execu
tio vel ipſius cauſe preparatio iubente iudice
ſuo expedit. Vel ẜm Azo. proprie eſt ille qui
diſcuſſam cauſam ꝛ ſententiã executioni man
dat. qui etiã in iure vocatur apparitor
Execratio onis. f. t. i. maledictio vel deteſtatio.
Inde execrabilis. i. deteſtabilis
Execratus a ũ. i. maledictus vel excõicatus
Exedra dre. i. cathedra thronꝰ ſedes ſella ſug/
geſtus. Vel exedra eſt camera ſecreta vel locus
theſauri vel locus ſubſellioꝝ. i. abſida vel ca/
mera vel locus quidam ſeparatus modicũ a p̃
torio vel a palacio. Vel exedra genus eſt fene/
ſtre que exterius dilatat ſed interius coartat.
Item inuenit exedra pro gazophilatio. ꝛ etiã
p thalamo
Exemplũ pli. dr̃ ab amplus pla plũ. ꝛ dicitur
illud quod fit. Inde exẽplar aris. ad cuius ſi/
militudinem fit. Vñ quidam. Exemplar ge/
nus eſt exempluz qd̃ trahis inde. Vel exẽplar
liber eſt exemplum qd̃ trahis inde. Et eſt exem
plũ alicuiꝰ dicti vel facti pteriti ꝓpoſitio cum
certi autoris nõie. vt Nõs pro ſuperna patria
laborare debemus ſicut fecit aplꝰs qui tot ver/
bera paſſus eſt. Item exemplum eſt quedã ſpe/
cies argumentationis. ꝛ ẜm hoc exemplum eſt
quando fit pceſſus ab vno particulari ad ali/
ud. vt athenienſes pugnare contra thebanos
eſt malum. ergo thebanos pugnare contra fo/
cenſes eſt malum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Exemplaris dr illa ſubſtitutio que fit filio fu
rioſo ſeu mente capto in euetu mortis in furo/
re ſeu non ſana mente.
Exemptus.ta.tū.i.ſubtractus ſublatus extra
ctus z dr ab eximo.mis.q̄i ex aliq̄ empt⁹.i.tra
Exempt⁹ dr ille qui a ſuo iudice ſiue /ctus.
iuriſdictione ordinarij ſubductus eſt.
Exēptio ,ppe ē vbi aliq̄ ↄuētual' eccia canoni/
coꝝ ſeculariū vl' regulariū monachoꝝ vl' mo/
nialiū imediate ſubeſt pape. Et ē duplex.ſcilꝫ
vniuerſalis et particularis. Uniuerſal' ē q̄ cuꝫ
vniuerſitate iuris ſpectat ad papā.ita q̄ metro
politano aut dioſeſano nihil iuris maneat in
eadē. Particularꝫ ē q̄ p pte i certꝫ caſib⁹ ab eo/
rū iuriſdictōe eximit z alias ptinet,ad eoſdem
Exenniū.nij.n.s.i.mun⁹ paruū.z q̄dcūq₃ mu
nus mittit alicui z dr ab exenos qd ē pegrinū
ſm Hug. Pap. dr. Exenia pmia.dona.mūera.
beneficia. Uñ Ecc.ij. Exenia z dona excecant
oculos iudicum.
Exeſis.ſis.cō.t.z hoc ſe.i.extra ſenſum z dr ab
ex et ſenſus. quaſi exintera.
Exentera dicūtur inteſtina. que ſic dicuntur.
Exeq̄e.aꝝ.pl'is.nūeri.f.p.i.officiū mortuoꝝ z
obſequia q̄ ſiūt circa ſepulturā. Jñ h̄ z hec exe
q̄al'.z h̄ le.i.ad exeq̄as ptinēs vel res exequiaꝝ
Exercitor dicit is quē quotidian⁹ queſt⁹ z vti
litas nauis ptinet. Magiſter vero nauis dici
tur cui tota nauis et ancora cōmiſſa eſt:
Exercitus.us.ui.i.collectio hoīm inexpeditōe
Exermis.cō.t.et hoc me.i.extra arma.et exer/
mus.ma.mū.idem.
Exeſus.a.ū.i.corroſus.extra vel valde ei⁹ con
ſumptus euacuatus.
Exhauſt⁹ ſta.ſtū.i.ↄſūpt⁹.euacuat⁹ extenuat⁹
Exheredatio eſt alic⁹ a ſua ſubſtantia vel he/
reditate excluſio.z alteri⁹ ſeu alicui inſtitutio.
veluti cū parētes exheredāt filios.ſcribūt alie
nos heredes in teſtamēto Jta accipitur Jnſti.
de exhere.libe.
Exitiū.tij.n:s.i.tormentū.vl' mors.clades.ca
lamitas.caſus aduerſus.exitus malus. Jnde
exitioſus.a.ū.et hic z hec exicialis.z hoc le.i.pe
riculoſum.vel q̄ infert exitiū. Jñ z exitiolū.li.
dimi.id eſt paruū exitium.
Exiguus.gua.guū.i.puus.et dr ab exigo qd ē
diuido.qd eīn exiguū eſt alterius eget ſuffra/
gio ſm Hug. Papias dr. Exiguus imbecill'i
ſim⁹ multū egens puus.
Exilis.lis.cō.t.et hoc le.i.tenuis et macer.z di
citur ab ex et hilus vel exilis.quaſi ſine ilibus
Non eīn exilis videtur habere ilia.vl' exilis di
citur ab exeo.quia poſſit quaſi p anguſtū exire

Jnde hec exilitas.tatis.i.tenuitas. Et,pd. pe
exilis.z videt eſſe aſpirandū qñ ↄponitur ab
hilus alias nō. Unde Oratius in epi.
Exilis hec domus eſt vbi nō multa ſupſunt.
Exiliū.lij.i.pegrinatio vel damnatio quaſi ex
tra ſolium eiectio.
Eximius.i.maxim⁹.pclar⁹ nobilis.ſublimis.
z dr ab ex et imus.quaſi extra imū poſitus. Et
habet vim ſuplatiui.vñ ↄſtruitur cū gtō pli.
vt Dauid eximius pphetarū. Uel dicit ab ex.
quod eſt valde et eminēs quaſi valde emi/
nens. Jnde eximietas tatis.i.ſublimitas.ma/
gnitudo.nobilitas claritas.
Exitus.tus.tui.pl'a ſigt. Nā.exitus.i.finis.
Uñ Ouidi⁹ epi. Exit⁹ acta pbat,careat ſucceſ
ſibus opto. Quiſq₃ ab euentu facta notanda
putat. Jtē exitus.i.mors. Jtē exitus.i.egreſſ⁹.
Uñ p pheta. Jn exitu iſrahel de egypto.
Exlex exlegis oīs.g.i.ſine lege extra legem.z di
citur ab ex et lex.
Exodiū.dij.i.primus.initium cantilene et dr
ab ex et oda quod eſt cantus. Jñ hic z hec exo
diarius.rij.i.precentor.qui cantum incipit an
te alios.et exodiarius.ria.riū.id eſt ad exodiū
vel exordiarium pertinens.
Exodus.di.pe.cor.m.s.i.exitus.et dicitur ab
ex et oda quod eſt via.quaſi itus.viatio extra.
Hinc quidā liber dicitur exodus.qui cōtinet.
exitum vel egreſſum populi iſrahel de egipto.
Exoletus.a.ū.i:excretus vel nutritus.vel ad/
ultus.vñ Plautus in empidico. Domi reliq̄
virginē exolentam.i'grandem.dr ab ex et oleo
les. Jtem exoletus.ta.tum.id eſt valde fetid⁹.
et tunc dicitur ab ex et oletus.id eſt fetidus et
eſt nomen.
Exomnis.cō.t.et hoc ne.i.extra ſomnum:z di
citur ab ex et ſomnus.
Exomologeſ.f.g.grece.latine dr ↄfeſſio vel p̄/
ces ſiue ſit laudis.vt cū dr. Math.xi. Confi/
teor tibi pr̄ celi et terre.zc.ſiue ſit peccatorum.
Et differt a letanijs.q̄ interptant rogatōnes.
qr exomologeſ p ſola cōfeſſione peccatoꝝ agit
Letanie aūt ppter rogandū deū et ſimpetran/
dum in aliquo malo miam eius fiunt.
Exorabilis.con.t.z hoc le.quod facile poteſt
exorari.ſ.concedere rogata. Jnde exorabiliter
aduerbiū. Et conponitur inexorabilis id eſt n̄
exorabilis.
Exorciſmus.mi.eſt increpatio vel cōiuratio.
aduerſus dyabolū vt recedat.vt eſt illud Za/
charie.iij. Jncrepet in te dominus ſathan. Jñ
hic et hec exorciſta.ſte.id eſt coniurator. vel in
crepator. Jnuocat enim ſuper cathecuminos.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et ſup eos q̄ habent ſpm̄ imundū̃ nomen dn̄i
noſtri hieſu xp̄i adiurās p eū̃ vt egrediat̃ ab eo
Exordiū̃.dij.n.s.i.inceptio. Itē̃ exordiū̃ dicit̃
p̄ma ps orōnis in rhetorica. Nā ſm Iſydo.in
libro etymo. Partes orationis in rhetorica ar
te ſunt quattuor.ſ.exordium.narratio.argum̄
tatio.z ꝯcluſio. Harꝝ p̄ma auditoris aīm p/
uocat. Secūda res geſtas applicat. Tercia fi/
dem aſſertoribus facit. Quarta finē toti⁹ ora
tiōis ꝯplectit̃. Et vt dt̄ Pap̄. Exordiū̃ dr̄ pn
cipiū̃ orōnis.qd̄ orator in ſua cā facit in q̄ red
dit auditores beniuolos.dociles z attentos.
Inde exordiarius.riarīū̃.i.ad exordiū̃ ptinēs
Et h exordiarius.rij.qui icipit vl̄ exordiū̃ fac
Exoria.rie.f.p.i naſcentia.et dicit̃ ab exorior.
Exors.ortis.cō.t.i.extra ſortē.et abijcit̃.s.p̄/
cedēte.x. Vn̄ Sapie.ij. Nemo noſtrū̃ ſit exors
luxurie noſtre.i.alienus vel extra ſortē.
Exorſ⁹.a.ū̃.i.locutus icept⁹ z dr̄ ab exordior.
Exoſus.a.ū̃.i.valde vel pfecte odiēs z ꝯſtruit̃
cū̃ actō.vt exoſus bella.i.odiens valde. Et ſz
Pap̄. Exoſus ē qui aliquem odit. Odioſ⁹ ve
ro qui oditur.
Expeditus.a.ū̃.i.exolutus.liber.pmptus.z dr̄
ab expedio.is.qd̄ idē eſt qd̄ liberare explicare.
exoluere.
Item expedire.i.conuenire.vl̄ prodeſſe l̄ vti/
lē eē z ſm h ſepe ineniť ipſonale expedit vt ibi.
Expedit vobis vt vnus homo moriat̃ p po/
pulo ne tota gens pereat.
Expēſe ſūt ſūpt⁹ volūtarij z nō neceſſarij.z dr̄
expenſa quaſi extra penſas et debitū̃ facta.
Experrectus.a.um.i.p ſe vigilans.
Expers pertis.cō.t.i.imunis ſine pte. Jn̄ exper
tus.a.ū̃.i.expers.ſm Hug. Pap̄.vero dt̄. Ex
pers.i.extra partem vel patriā alien⁹ extrane⁹.
Inde expertia.i.extranea.
Expes.ois.g.z deficit in obliquis.i.extra ſpē
vel ſine ſpe.deſperatus. Vn̄ Perſius. Donec
deceptus et expes. Et eſt quinte decli.
Expilatores.ſm Azo.in ſum.hi ſunt qui ex re
bus vacantis hereditatis aliquid ſurripiunt.
z expilant de pe.diſ.i.aut facta.
Expinis.cō.t.z hoc ne.i.extra ſpinas.vel ſine
ſpinis z dicitur ab ex z ſpina.
Expiatio onis.f.t.i.purgatio pia actio mūda
tio. Expiamen pe.pdu.idem.
Expiatus.a.ū̃.i.mundatus.
Expletus.ta.tū̃.i.finitus.
Explicatio.onis.fe.t.ē allegatio.q̄ ſupplicatō
nē infirmat z ē actorꝭ ꝯ reū̃.vn̄ replicatō ē alle
gatio ꝯ exceptionē z adiuuat actorē. Et ſup/
plicatio eſt allegatio q̄ replicatōnem infirma
et reum adiuuat.
Explicit⁹.ta.tū̃.i.extēſus.finitus.vl̄ iminat⁹
Exploſa.i.excluſa.c.inq̄ſitioni.de ſen.excō.
Expolia.e.f.p.p̄da ſic dicta.ab expoliando.
Expulſor.oris ē aliquis expellēs Jn̄ expultrix
tricis.mulier expellēs z format̃ ab expulſor.et
deberet dici expulſrix.ſed mutatur.s.in.t.
Expūctor dr̄ ab expungo. Et expūctores dici
mus eos q̄ expellūt alios ab hereditate z delēt
noīa corꝝ de tabula teſtamēti. Vel eos ſic dici/
mus q2 in ſignādis p̄erāt teſtamētꝭ z corꝝ in/
ſerebant pūctos q̄ erant in hereditate vel corū̃
quotiēs expediebat auferebāt nomina q̄ erāt
exheredādi.
Exqueſtor eſt qui publice pecunie congregan/
de.ꝯſeruande z querende officiū̃ habebat.
Vel dicit̃ ille q̄ queſtoris deponit adminiſtra
tionem.vt no. Inſti.in phe.§.cunqꝫ.
Exta ſunt medie pecorꝝ partes inteſtina fibre
ſm Pap̄. Scd̄m aūt Hug.dr̄ h extū̃ ti.iteſti/
nū̃ et dr̄ ab exeo exis.vel ab exto.as. Vn̄ Eze/
chie.xxi. Interrogauit ydola exta ꝯſuluit.
Extales z ani idē ſunt.i.vie alui purgandi.
Vn̄.i. Regū̃.v. Cōputreſcebāt p̄minētes exta
les corꝝ. Qd̄ dt̄ Joſeph⁹ factū̃ fuiſſe ex violen
ta paſſione diſinterie.vt et putrefacta inteſtina
egerent. Vn̄ mures ebullientes de agris come/
debant extales corꝝ. Et declinat̃ hic extalis.lis
z pducit ta.
Extaſis.f.t.pe.cor.i.exceſſus mētis.ſ.cū̃ hō po
nitur extra ſtatū̃ ſue mētis.ſic in articulo mor
tis.z dr̄ ab ex et ſtaſis.qd̄ eſt ſtat⁹.vel ſm Pap̄
Extaſis ē exceſſus mētis q̄ fit pauore mentꝭ vl̄
aliqua reuelatione. Itē extaſis eſt quedā ſpēs
metaplaſmi.z ē extēſio ſyllabe ꝯtra naturā ver
bi.vt Italiā vado pfugus.cū̃ italiā cor. p̄ma
ſyllaba dici debeat.que diaſtole a q̄buſdā di/
citur. Vel extaſis eſt pductio ſyllabe naturali/
ter breuis.et interpretatur extenſio.z dicit̃ ab
ex quod eſt extra.et ſtaſis quod eſt ſtatus q̄ ex
tra pprium ſtatū̃ poſitio. Et dicit̃ extenſio ſyl
labe quia breuitas extenditur in longitudinē.
Quidā tn̄ dicunt exthesis.ab ex thesis poſitio
quaſi extra ſuā poſitionē.
Exter.ra.rū̃.i.vltimus vl̄ extrane⁹.extern⁹.et
dicitur ab extra.
Externus.na.nū̃.i.alienus. Inde externo.as.
are.i.alienare.
Exterus.ra.rū̃.i.externus.
Extirpex.oīs.t.vel extiſpex.cis.i.augur qui in
ſpicit exta.
Extollens.tis oīs.ge.i.ſupbus elatus.inſolēs
Inde extollentia.i.ſuperbia.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Extorris.cõ.t.i.expers vl' ex terrã poſit' exul. ꝛ ꝓpꝛie expulſus d terra ſua vi. ꝛ dꝛ ab ex ꝛ ter ra. Ul' põt ꝯponi ab ex ꝛ torris. et dꝛ extorris. i.exul ꝓpꝛie cui interdicebat ignis patrie. Ex/ traduce ſũt due ꝑtes. et ex ꝑpoſitio traduce no/ mẽ qđ eſt caſus ablatiui de tradux.cis.

Extrane' nea.neũ.q̃ſi exterrane'.i.extra.terrã. ſuam poſitus.et dꝛ ab extra.

Extraordinariũ remediũ ẽ qđ ob aliquã cãm extra vel vltra curſum ſolitũ alicui datur vt re ſtitutio minoꝛi leſo. vel abſenti cã iuſta neceſ/ ſaria vel ꝓbabili.ad que remedia nũq̃ꝫ recur/ rendũ eſt q̃ꝫdiu remedio ordinario locus eſt ad quod poteſt haberi recurſus.

Extraordinariũ iudiciũ ẽ corã delegato. l' qñ nõ ꝓcedit i figura iudicij. ſꝫ ex officio iudicis in modũ inq̃ſitionis vl' denũciationis. vide tex. iuncta glo.in.c.qm̃ contra de ꝓba.

Extrem' vl' extim' ab extra exterioꝛ aduerbio. i.ꝑclarus ꝑcellens noniſſimus.

Extricabilis.ꝯ.t.ꝛ hoc le.i.explicabil'.ſolubil'. ꝛ ꝓducit tri. Unñ virgilius in vi.enei. Hic la/ boꝛ ille domus et extricabilis erroꝛ.

Exuberis.cõ.t.ꝛ h̃ bere.dꝛ ex ꝛ vber ꝓ mãma Et dicũt exuberes ĩfãtes q̃ extracti ſũt ab vbẽ

Exul.lis.cõ.ge.i.extra ſolũ ꝓpꝛiũ poſit'.ꝛ dꝛ ab exulo.lis.remota.o. Jñ exiliũ:lij.q̃ſi extra. ſolũ ꝓpꝛiũ poſitio.extra terminũ.et exularius ria riũ.qui exulat.

Exultatio.onis.f.t.i.gaudiũ. Et differt a leti/ cia qꝛ exultatio ẽ verboꝝ atq̃ꝫ mẽbroꝝ leticia vero mentis gaudium eſt.

Exutus.a.ũ.i.ſpoliatus.extractus expulſus.

Exuſt'.a.ũ.i.ꝯbuſt'.de q̃ nihil ſuꝑ eſt.

Exuuie.arũ.i.ſpolia veſtes.indumẽta.qꝛ exuũt Exuuie ꝛ induuie dicũtur tunice ſerpentũ. qꝛ induũtur et exuũt ſꝫ Hug. Pap. ſᵒ dr. Exu/ uie ſpolia occiſoꝝ hoſtiũ vl' tunice ſerpentum.

Ezechias iterꝑtat fortꝭ dñs vl' fortitudo dñi

Ezechiel.interꝑtat foꝛtitudo dei.l' ipiũ dñi.

F ante A

F In latinis dictionibus ponimus vt fama filius. In grecis vero dicti onib'.ph.vt oꝛphe'.pheton. Sci re tñ debes ꝙ nõ tam fixis labꝛis eſt ꝓnũcianda.f.q̃ꝫ.ph.atq̃ꝫ hoc ſolũ intereſt.ſi/ cut dicit Priſcian' in ꝑmo li.maioꝛis.

Faba be.dꝛ q̃ſi faga a fagin quod ẽ comedere. Inde fabarius ria.riũ.quod fit de faba vl' qđ ꝑtinet ad fabas. Et hic fabarius.id eſt cantoꝛ. Et dicebantur apud gentiles cantores fabarij quia illo legumine maxime vtebantur in cibo

Et ꝑ ꝯpoſitionem hec fabafreſa.ſe.qꝛ eam ho mines frendent.i.frangunt cũ molendo eã cõ minuũt. Uel ſunt due ꝑtes et dꝛ freſus.a.um. i.fractus a frendeo des.

Fabella.le.dimi.i.ꝑua fabula.

Faber.bꝛi.dꝛ quaſi facer a faciendo ferrũ.ꝛ dꝛ a facio is.quaſi faciens ferrũ. Hinc etiã poſtea hoc verbũ traductum eſt ad aliaꝝ reꝝ artifi/ ces.ſ.cum adiectione.vt faber lignarius.faber carpentarius. Inde hic faberculus.li.dimi.et hec fabriſa.ſe.vxoꝛ fabꝛi. Inde hec fabrilla le. et fabercula le.dimi. Inde et fabrica ce. locus fabricãdi. Itẽ faber ꝯponit hic aurifaber bꝛi. Itẽ a faber.bꝛi dꝛ faber bꝛa.bꝛũ.i.ingenioſus cautus.pulcer.cõpoſit'. Jñ fabre aduer.quod ꝯponit fabrefact' cta.ctũ.i.artificioſe ꝛ inge/ nioſe factus. Et ꝯponit faber affaber:bꝛa. bꝛũ id eſt valde faber.et etiã infaber.bꝛa.bꝛũ.i.nõ faber.nõ pulcer.nec cõpoſitus.

Faber lignarius.dicitur nõ ſolũ qui ligna do/ lat ſed generaliter omnis qui edificat.ff.de ver. ſig l.fere.§.fabꝛos.

Fabricenſes dicebant qui erant deputati ar/ mis faciendis reparandis.et vendendis.vt.l. C.eo.ti.li.xi. Sed Jo.an.ꝺ ſen.excõ.ſi iudex le vi.dicit ꝙ fabricenſis dicitur qui publica ar/. ma facit.et in publicis fabricis et nõ alibi.et dat primicerioꝛi vt reponat in publicis arma mentis quoꝝ bꝛachia ſtigmate figurabantur.

Fabꝛateria rie.i.oꝛnatus fabꝛoꝝ vel loc' vel domus vbi fabrice ſunt. Uel fabꝛateria.rie.eſt ciuitas campanie. Jñ fabꝛaternus na.nũ. No mina em̃ deſinentia in teria faciũt poſſeſſiuũ ĩ nus.r.pꝛecedente.

Fabꝛil'.ꝯ.t.ꝛ hoc le.pe.ꝓd.i.ad fabricã ꝑtinẽs vel a fabꝛo perfectum.

Fabula.fabule.f.p.i.res.que nec ſᵃ ẽ.nec veri ſimilis. Et fabulla illa eſt vera que nihil veri/ tatis habet in ſe. Et illa falſa eſt que aliq̃d ve/ ritatis in ſe continet admixtũ. Sicut em̃ ẽ in amoꝛe modus nõ habuiſſe modũ.ſic eſt in fa/ bula veritatis nõ habuiſſe veritatẽ.ꝛ dicit fa/ bula a fando.quia in ſolo fatu conſiſtit. Item fabula q̃ñq̃ꝫ dicitur hiſtoꝛia.ſimiliter a fando quia eam famur.quandoq̃ꝫ locutio. Inde fabu loſus ſa.ſum et hic et hec fabularis.et hoc re. Et hec fabulo onis.recitatoꝛ fabulaꝝ vl' inuẽ toꝛ.et fubuloꝛ fabularis id eſt fabulas dicere. vel falſa.

Facetia.facetie.i.curialitas vrbanitas. elegan tia ſuauitas.et pꝛopꝛie in factis et dicitur a fa cetus.

Facetus.ta.tum.i.curialis.vꝛbanus pꝛoꝑe de

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf